

18

VÝROČNÍ ZPRÁVA

o hodnocení výkonu
regionálních funkcí knihoven
v Jihomoravském kraji v roce 2018

Fotografie na titulní straně

Knihovny oceněné na Slavnostním setkání knihoven obcí Jihomoravského kraje 20. 11. 2018 v Moravské zemské knihovně v Brně titulem Komunitní knihovna Jihomoravského kraje 2018:

Pasování prvňáčků na čtenáře v Městské knihovně Velké Pavlovice, na fotografii paní knihovnice Mgr. Dana Růžičková, archiv Města Velké Pavlovice (první fotografie shora)

Fotografie zleva:

Obecní knihovna Nemojany, okres Vyškov, fotografie Andrea Němcová

Městská knihovna Jevišovice, okres Znojmo, fotografie Zdenka Komůrková

Městská knihovna Mikulov, okres Břeclav, fotografie Mgr. Ilona Salajková

Městská knihovna Kyjov, okres Hodonín, fotografie Mgr. Zuzana Jurkovičová

Podpora regionálních funkcí knihoven, a tedy knihoven na jižní Moravě, se v uplynulé době výrazně posílila. Jihomoravský kraj zavedl a upevnil projekt **Obecní knihovna**, který se stal v minulém roce trvalou součástí klíčového strategického dokumentu **Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018-2021**. Již třetím rokem se konala v šedesáti jihomoravských knihovnách akce **Jižní Morava čte**, aktivita, která směřuje současně na podporu čtenářství a komunitního života, a současně na zviditelnění sítě knihoven a jejich práce. Počet téměř sedmi tisícovek čtenářů, kteří se v uplynulém ročníku do projektu zapojili, svědčí zřetelně v jeho prospěch. I ve prospěch zájmu čtenářů o tento typ aktivit, při nichž právě knihovny hrají nezastupitelnou roli. Podařilo se na sklonku minulého roku s reprezentací Kraje domluvit **navýšení rozpočtu** regionálních funkcí a ve hře je řada dalších projektů, které by měly podpořit jihomoravské knihovny a knihovníky. Proměna a zároveň význam jejich práce se odrazil i v zavedení nového **ocenění nejlepší komunitní knihovně**, které se koná pod přímou patronací hejtmána Jihomoravského kraje. Jsem rád, že Jihomoravský kraj si uvědomuje význam, které pro rozvoj regionu knihovny hrají, a děkuji mu za to. Ve srovnání s ostatními kraji je to právě jižní Morava, kde krajské zastupitelstvo a vedení kraje uvažují o podpoře a možnostech rozvoje knihoven nejsystematičtěji.

Nic z toho by však nebylo možné, kdyby tento význam a tuto práci nenesly samy knihovny. A můj velký dík patří všem těm, kdo se o tuto síť téměř šesti set veřejných knihoven starají. Od knihovníků v obcích, přes metodiky až po ředitele pověřených knihoven. Máloliteré povolání má takovou možnost, vidět okamžitý společenský dopad své práce na okolní prostředí. Ale jen knihovníci sami vědí, jak velké úsilí to stojí. Skutečnost, že některé malé knihovny v malých obcích, které jsou postiženy odchodem produktivní generace, pozastavily či mají stále pozastavenou svoji činnost, je v tomto smyslu dostatečně výmluvná. Ale jak to může vypadat obráceně, je možné pozorovat například ve Křtinách. Obec jihomoravského kraje roku 2017 s českou Knihovnou roku 2017 ani v roce 2018 nesložila ruce do klína. Podívejte se jen na její webové stránky: kolik akcí a s jak velkým společenským významem pro podpoření regionální identity se jim podařilo uspořádat! A na září tohoto roku chystají seminář na téma „Co venkovské knihovny umějí a mohou“ s podtitulem Knihovna jako komunitní centrum.

Moje poděkování tak směřuje nejenom za to, co bylo v uplynulém roce vykonáno, ale i za to, co teprve vykonáno bude. Naše knihovnická práce totiž nikdy nekončí.

prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.
ředitel Moravské zemské knihovny v Brně

Obsah

Úvodem	6
1 Program rozvoje Jihomoravského kraje na období 2018-2021 a podpora rozvoje obecních knihoven.....	6
1.1 Dotační titul Obecní knihovny.....	6
2 Regionální funkce v Jihomoravském kraji v roce 2018	8
2.1 Smluvní rámec výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji	9
2.2 Metodika Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji	10
2.3 Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí	10
2.4 Počet veřejných a obsluhovaných knihoven	12
3 Personální zajištění výkonu regionálních funkcí v JMK	14
4 Rekonstrukce a modernizace knihoven	15
5 Naplňování cílů regionálních funkcí stanovených Konceptí rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2015-2020	21
6 Významné události v knihovnách v roce 2018	23
6.1 Slavnostní setkání knihoven obcí Jihomoravského kraje	25
7 Ediční činnost Moravské zemské knihovny a pověřených knihoven JMK	31
7.1 32. ročník vydávání časopisu Duha	31
8 Vzdělávání knihovníků	32
8.1 Vzdělávání v Moravské zemské knihovně	32
8.2 E-learningové vzdělávání.....	34
9 Hodnocení výkonu jednotlivých regionálních funkcí a plnění standardu regionálních funkcí	35
9.1 Výměnné fondy.....	35
9.2 Poradenská a konzultační činnost	36
9.3 Statistika knihovnických činností	36
9.4 Porady	37
9.5 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu	39
9.7 Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí	40
9.8 Cirkulace výměnných souborů	40

9.9 Doprava v rámci regionálních funkcí	40
9.10 Metodická pomoc při přípravě kulturní a vzdělávací činnosti, při pořádání komunitních a dalších aktivit, s důrazem na rozvoj čtenářství u dětí a mládeže	41
10 Kulturně výchovná činnost, projekty.....	42
10.1 Jižní Morava čte	42
10.2 Regionální projekty na podporu čtenářství	45
11 Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí pověřených knihoven Jihomoravského kraje	47
12 Dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven JMK v roce 2018 z pohledu stavby rozpočtu	49
13 Přínosy dotace na regionální funkce	49
14 Závěr	50
15 Celkové hodnocení výkonu regionálních funkcí v roce 2018	51

Úvodem

V dubnu 2018 zpracovala Regionální rozvojová agentura jižní Moravy výsledky dotazníkového šetření z března a dubna, které inicioval Jihomoravský kraj s cílem získat informace o investičních záměrech obcí a chybějící infrastruktuře a službách, které představují bariéru dalšího rozvoje.

V rámci vyhodnocení byla sestavena tabulka reflektující aktuální potřeby obcí. „*Velmi významně se projevila poptávka po projektech zaměřených na volnočasové aktivity (resp. infrastrukturu pro volnočasové aktivity).*“ Absence volnočasových aktivit se umístila na 2. místě za požadavkem technické infrastruktury (kanalizace, ČOV, vodovody). V rámci tematického rozdělení volnočasové infrastruktury se na prvním místě umístila poptávka po kulturních zařízeních (31 %) následovaná sportovišti (29 %), dětskými hřišti (18 %), výletišti.¹

Zjištěné výsledky mohou být podnětem pro činnost veřejných knihoven, které mají zejména v posledních letech prostřednictvím bohaté nabídky vzdělávacích akcí dostatek podnětů a inspirací ke kulturně vzdělávací činnosti a současně nezbytnou podporu ze strany svých pověřených knihoven. Řečeno slovy Koncepte rozvoje knihoven v České republice na léta 2017 až 2020, mají všechny podmínky k proměně v „*otevřená vzdělávací, kulturní, komunitní a kreativní centra*“.²

Do jaké míry se daří pověřeným a obsluhovaným knihovnám tuto vizi s podporou dotace na regionální funkce naplňovat je obsahem předložené Výroční zprávy o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2018.

1 Program rozvoje Jihomoravského kraje na období 2018-2021 a podpora rozvoje obecních knihoven

Začátkem března 2018 schválila Rada Jihomoravského kraje v návaznosti na Strategii rozvoje Jihomoravského kraje 2020 střednědobý programový dokument **Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018-2021**³ s cílem vymezit hlavní priority kraje pro budoucí období. Program vytyčil čtyři klíčové priority, přičemž v rámci druhé priority **Zajištění kvality života obyvatel** zařadil jako jedno z opatření na podporu její realizace **Udržení služeb na venkově** prostřednictvím podpory rozvoje obecních knihoven (aktivita 2.5.3) s důrazem na zkvalitnění jejich zázemí a rozšíření knihovního fondu. Realizaci druhé priority má umožnit již po tři roky vyhlašovaný **dotační titul Obecní knihovny**, který se tímto stal oficiální a krajem deklarovanou platformou pro zlepšování podmínek obecních knihoven v Jihomoravském kraji.

1.1 Dotační titul Obecní knihovny

Naplňování výkonu regionálních funkcí významně přispívá každoročně vyhlašovaný dotační titul Obecní knihovny na podporu rozvoje a modernizace knihoven v obcích do 3 000 obyvatel.⁴ Je známou skutečností, že prostředí ovlivňuje nejen pracovní výkonnost zaměstnanců, ale má pozitivní vliv na psychiku, zlepšuje míru koncentrace, podněcuje kreativitu. V případě interiérů knihoven

¹ <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Article.aspx?ID=364364&TypeID=2&origin=mobile>

² <http://files.ukr.knihovna.cz/200000226-bbd23bcca2/Koncepce.pdf>

³ <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=340678&TypeID=2&origin=mobile>

⁴ Tj. 93 % obcí v Jihomoravském kraji.

ovlivňují interiéry nejen míru jejich oblíbenosti a návštěvnosti, ale nepřímo i rozvoj čtenářství a vztah ke kultuře obecně.

Počet schválených dotací v roce 2018

Region	Počet schválených žádostí	% žadatelů z obcí do 3 000 obyvatel	Počet obcí celkem	Počet obcí do 3 000 obyvatel	Výše schválené dotace
Blansko	15	13,6			626 000
Brno-venkov	11	6,4	187	172	436 000
Břeclav	10	17,9	63	56	393 500
Hodonín	19	26,8	82	71	761 000
Vyškov	16	21,1	80	76	617 500
Znojmo	13	9,2	144	141	526 000
CELKEM	84	13,41	672	626	3 360 000

V roce 2018 celkem 84 žadatelů obdrželo podporu ve výši 3,360.000,- Kč.

V mnoha žádostech se objevily požadavky na nákup:

- notebooku, dataprojektoru, tabletu, projekčního plátna, sluchátek,
- stolní čtecí lupy,
- ozvučené soupravy s mikrofonom,
- multifunkční kopírky,
- SW Office,
- tiskáren,
- čteček knih.

Modernizace interiérů a vybavení knihoven jde v mnoha případech ruku v ruce s rozšířením nabídky kulturních a vzdělávacích aktivit. Nové prostory umožňují pořádání rozmanitých akcí, jako jsou dílničky, různé kurzy nebo setkávání zájemců či komunitních skupin; nová čtenářská místa (křesílka, sedací vaky) vybízejí návštěvníky k odpočinku a krátké relaxaci.

Ukázky realizací proměn knihoven v roce 2018 s podporou DT Obecní knihovny

Nový výpůjční pult, místo s internetem a regál na novinky v Obecní knihovně Kořenec, okres Blansko

Obecní knihovna Čejč, okres Hodonín

Proměny interiérů přispěly ke zlepšení podmínek pro poskytování regionálních služeb ze strany pověřených knihoven, zejména otevřelo nové možnosti pro realizaci projektů na podporu čtenářství.

2 Regionální funkce v Jihomoravském kraji v roce 2018

Rok 2018 byl již 14. rokem, kdy rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb v Jihomoravském kraji⁵ podporuje prostřednictvím dotace na regionální funkce Jihomoravský kraj.

Odborné zázemí pro výkon regionálních služeb garantované v jednotlivých regionech pověřenými knihovnami umožňuje vytvářet podmínky pro zajištění jejich standardizované úrovně vymezené v *Metodickém pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR* a současně motivovat zřizovatele k péči o jejich knihovny. Funkci garanta a koordinátora výkonu regionálních funkcí v knihovnách Jihomoravského kraje vykonává Moravská zemská knihovna v Brně spolu s pověřenými knihovnami, bez jejichž podpory a spolupráce by nebylo možné účinné a efektivní zajištění všech regionálních služeb.

Hlavním cílem regionálních funkcí je podle **Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR „zajištění dostupnosti a rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech České republiky v souladu s celostátní koncepcí rozvoje knihoven a vyrovnání rozdílů v úrovni poskytování těchto služeb obyvatelům měst a malých obcí.“**⁶

Mezi tzv. podpůrné činnosti, kterými jsou regionální funkce naplňovány a které jsou na smluvním základě mezi krajskou knihovnou, pověřenými knihovnami tzv. obsluhovaným knihovnám bezplatně poskytovány, podle Metodického pokynu patří

- Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů
- Statistika knihovnických činností
- Vzdělávání knihovníků, semináře, porady
- Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce
- Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů
- Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele knihovny (obce) a jejich distribuce
- Servis automatizovaného knihovního systému (AKS)

⁵ Zdroj obrázku: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihomoravsky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/uzemni-cleneni-mapy/>

⁶ <http://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky-pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisteni-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-cr>

Návrh novely Metodického pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území ČR

V loňském roce zpracovala sekce regionálních funkcí při Sdružení knihoven ČR ve spolupráci s krajskými knihovnami návrh novely metodického pokynu, jehož součástí by se měla nově stát úloha zřizovatele obsluhované knihovny a úloha obsluhované knihovny. V kompetenci zřizovatele by mělo být nejen zajištění vhodných prostor včetně interiérového vybavení knihovny, provádění drobných stavebních úprav a rekonstrukce prostor, ale také hrazení nákladů spojených s provozem, podpora komunitních aktivit a spolupráce s jinými organizacemi. Obsluhované knihovny by se měly podílet na kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivitách v místě svého působení a spolupracovat s organizacemi a zájmovými skupinami.

Významnou novinkou zohledňující trendy rozvoje knihoven je **rozšíření standardu regionálních funkcí o podporu kulturních, vzdělávacích a komunitních aktivit**, s cílem podpořit transformaci veřejných knihoven na knihovnická, informační, vzdělávací, kulturní a komunitní centra obcí.

2.1 Smluvní rámec výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji

Výchozím dokumentem pro poskytování regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v roce 2018 byla **Smlouva o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2018**, která na základě *Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky* vymezila obsah regionálních funkcí poskytovaných Moravskou zemskou knihovnou a jí pověřenými knihovnami:

1. poradenské, vzdělávací a koordinační služby
2. statistika knihovnických činností
3. vzdělávání knihovníků, pořádání seminářů
4. tvorba, distribuce a cirkulace výměnných fondů
5. pomoc při revizích a aktualizacích knihovnických fondů
6. nákup, zpracování a distribuce knihovnických fondů pořízených z prostředků provozovatele obsluhované knihovny
7. servis automatizovaného knihovnického systému,
8. další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb,
9. metodická pomoc při přípravě kulturní a vzdělávací činnosti, při pořádání komunitních a dalších aktivit, s důrazem na rozvoj čtenářství u dětí a mládeže.

Výkon regionálních činností byl vymezen těmito smlouvami:

- 1) Jihomoravský kraj a Moravská zemská knihovna v Brně uzavřely **Smlouvu o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2018** (k podpisu došlo ze strany Moravské zemské knihovny 21. 12. 2017, ze strany Jihomoravského kraje 16. 1. 2018).
- 2) Jihomoravský kraj, Moravská zemská knihovna v Brně a jednotlivé pověřené knihovny uzavřely **Dohodu o zajišťování výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2018** (k podpisu došlo ze strany Jihomoravského kraje 15. 1. 2018, ze strany MZK a Městské knihovny Znojmo 31. 1. 2018).
- 3) Mezi Moravskou zemskou knihovnou a pověřenými knihovnami platí na neurčitou dobu

uzavřená **Smlouva o přenesení regionálních funkcí a používání přidělených prostředků pro zabezpečení regionálních funkcí**. Součástí každé smlouvy je příloha s výčtem poskytovaných regionálních funkcí a seznam knihoven, kterým jsou poskytovány.

4) Požadovaná výše dotace včetně komentáře spolu s popisem cíle podpory, na který je dotace žádána, byla uvedena v **Žádosti o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje v Brně prostřednictvím Moravské zemské knihovny v Brně z Programu podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v JMK**, kterou předložily začátkem roku 2018 jednotlivé pověřené knihovny JMK Moravské zemské knihovně v Brně.

Smlouva o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2018 byla schválena usnesením Zastupitelstva Jihomoravského kraje č. 912/17/Z11 dne 14. 12. 2017. O poskytnutí dotace rozhodlo Zastupitelstvo Jihomoravského kraje na svém 11. zasedání konaném dne 14. 12. 2017 usnesením č. 912/17/Z11.

2.2 Metodika Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji

V roce 2018 vydala Moravská zemská knihovna v Brně **Metodiku Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji, aktualizace pro rok 2018**. Na základě této metodiky měly pověřené knihovny povinnost:

- zpracovat vnitřní předpis na čerpání prostředků dotace (s uvedením způsobu výpočtu poměrných částek u výdajů, které nejsou v plné výši využity na výkon regionálních funkcí, např. energie, mzdy, telefonní poplatky, upgrade SW, provozní materiál apod.),
- vždy do 31. 5. předložit návrh rozpočtu na výkon regionálních funkcí na následující kalendářní rok k projednání MZK,
- zajistit ve svém účetnictví řádné a oddělené sledování čerpání prostředků dotace,
- předložit MZK do 31. 1. následujícího roku závěrečnou zprávu, jejíž nedílnou součástí tvoří
  - o podklady pro zprávu o výkonu RF v Jihomoravském kraji,
  - o statistické výkazy o výkonu RF za příslušný kalendářní rok,
  - o výkaz Zisku a ztrát za kalendářní rok, na který byla dotace poskytnuta,
  - o závěrečnou zprávu dle smlouvy o poskytnutí dotace předkládanou Krajskému úřadu JMK,
- podat MZK písemné oznámení do 14 dnů ode dne, kdy zjistí, že dotaci v plné výši nevyčerpá,
- vrátit nevyčerpané prostředky na bankovní účet MZK a o případné vratce zaslat e-mailem upozornění,
- předkládat MZK dílčí vyúčtování dotace a to vždy ke dni 30. 4., 31. 7., a 31. 10. a 25. 1. za předcházející čtvrtletí daného roku.

Podle Metodiky je krajská knihovna oprávněna provádět v průběhu roku věcnou kontrolu výkonu RF v pověřených a obsluhujících knihovnách spočívající v prověření správného a rovnoměrného užití prostředků na výkon RF, správnosti a oprávněnosti částek fakturovaných obsluhujícími knihovnami a vyplacených pověřenými knihovnami.

2.3 Finanční zajištění výkonu regionálních funkcí

Finanční zajištění regionálních funkcí v Jihomoravském kraji vychází z knihovního zákona č. 257/2001 Sb., § 11, odst. 3: „...*Plnění regionálních funkcí a jeho koordinaci zajišťuje kraj*“

*z peněžních prostředků svého rozpočtu.*⁷

Překlenovací období od začátku roku do doby první splátky bylo finančně pokryto zřizovateli pověřených knihoven, což umožnilo průběžné poskytování regionálních služeb bez většího omezení.

Dotace byla podle smlouvy poskytnuta v roce 2018 na účet MZK ve čtyřech splátkách:

1. splátka ve výši **3 650 000 Kč** měla být poskytnuta příjemci nejpozději do 30 dnů ode dne podpisu smlouvy.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla první splátka 23. 1. 2018, na účty pověřených knihoven byla připsána po podpisu všech náležitostí 12. 2. 2018.

2. splátka ve výši **3 650 000 Kč** měla být poskytnuta nejpozději do 31. 3. 2018.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla splátka 20. 3. 2018, na účty pověřených knihoven dle kopií bankovních výpisů byla doručena 26. 3. 2018.

3. splátka ve výši **3 650 000 Kč** měla být poskytnuta nejpozději do 30. 6. 2018.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla splátka 28. 6. 2018, na účty pověřených knihoven byla převedena 29. 6. 2018.

4. splátka ve výši **3 650 000 Kč** měla být poskytnuta nejpozději do 29. 9. 2018.

Na účet Moravské zemské knihovny přišla splátka 20. 9. 2018, na účty pověřených knihoven byla převedena 27. 9. 2018.

Financování regionálních služeb bylo začátkem roku zálohováno z finančních prostředků zřizovatelů jednotlivých pověřených knihoven. Jako každoročně tak byly některé činnosti omezeny, zejména nákup výměnných fondů, revizní činnost a metodické návštěvy knihoven.

Průběžné a včasné poskytování finančních prostředků na zajišťování regionálních funkcí umožňuje pověřeným knihovnám plynulé poskytování regionálních služeb, které jako podpůrné knihovnické činnosti přispívají ke zkvalitňování služeb v knihovnách Jihomoravského kraje.

---

⁷ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon) [online]. [cit. 2019.-02-20]. Dostupný: http://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provadeci-prepisy/Zakon257.htm

Rozdělení dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v letech 2014 – 2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Městská knihovna Boskovice	1 899 970	1 914 000 ⁸	1 914 000 ⁹	1 914 000	2 010 000
Knihovna Jiřího Mahena	387 590	395 000	395 000	405 000	505 000
Městská knihovna Kuřim	2 808 700	2 801 000	2 650 000	2 535 000	2 983 000
Městská knihovna Břeclav	1 516 560	1 516 000	1 534 000	1 545 000	1 587 000
Městská knihovna Hodonín	1 857 280	1 855 000	1 855 000	1 887 000	1 924 000
Knihovna Karla Dvořáčka	1 397 930	1 433 800 ¹⁰	1 530 000	1 595 000	1 471 000
Městská knihovna Znojmo	2 061 970	2 065 876 ¹¹	2 052 000	2 083 000	2 147 000
Pověřené knihovny celkem	11 930 000	11 980 676	11 930 000	11 965 000	12 627 000
Moravská zemská knihovna v Brně	1 270 000	1 469 324	1 520 000	1 835 000	1 973 000
Celkem	13 200 000	13 450 000	13 450 000	13 800 000	14 600 000

2.4 Počet veřejných a obsluhovaných knihoven

V roce 2018 obsluhovala MZK v Brně a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí 688 smluvních knihoven (681 obsluhovaných knihoven + 7 pověřených knihoven).

Došlo k navýšení počtu obsluhovaných knihoven v regionu Brno-město o nově otevřenou knihovnu (pobočku KJM) v Brně-Husovicích, která byla od října 2018 zařazena mezi pobočky obsluhované z dotace RF.

Veřejné knihovny v Jihomoravském kraji 2018

Region	Knihovny							Knihovny bez pob.	Knihovny celkem
	Profesionální				Neprofesionální		Pobočky celkem		
	Pověřené	Pobočky	Profesionální	Pobočky	Neprof.	Pobočky			
Blansko	1	2	11	26	95		28	107	135
Brno-město	1	33	0				33	1	34
Brno-venkov	1		19	5	125		5	145	150
Břeclav	1	3	13	4	56	1	8	70	78
Hodonín	1	1	18	2	61		3	80	83
Vyškov	1	2	6	10	68	1	13	75	88
Znojmo	1	5	8	3	130	1	9	139	148
Celkem	7	46	75	50	535	3	99	617	716

⁸ Funkci pověřené knihovny vykonávala MZK.

⁹ Funkci pověřené knihovny vykonávala MZK.

¹⁰ Původní částka 1,397.000,- Kč byla navýšena z důvodu podpory dotace VISK3. O toto navýšení byl snížen rozpočet MZK.

¹¹ Původní částka 2,052.000,- Kč byla navýšena z důvodu podpory dotace VISK3. O toto navýšení byl snížen rozpočet MZK.

Počet obsluhovaných knihoven v Jihomoravském kraji 2018

Region	Počet obsluhovaných knihoven celkem
Blansko	134
Brno-město	16
Brno-venkov	144
Břeclav	77
Hodonín	79
Vyškov	87
Znojmo	144
Celkem	681
MZK v Brně	7
CELKEM	688

System střediskových knihoven

V roce 2018 vykonávalo funkci střediskových knihoven v Jihomoravském kraji celkem osm knihoven.

V okrese Brno-venkov

Městská knihovna Ivančice – 0,1 úvazku

Městská knihovna Modřice- 0,1 úvazku

Obecní knihovna Mokrá-Horákov – 0,1 úvazku

Městská knihovna Rosice – 0,1 úvazku

Městská knihovna Tišnov – 0,1 úvazku

Městská knihovna Židlochovice – 0,1 úvazku

Jedním ze středisek je také Městská knihovna Kuřim.

V okrese Blansko

Knihovna městyse Křtiny – 0,13 úvazku

Obecní knihovna Ráječko – v rámci úvazku okresní metodiky

Jedním ze středisek je také Městská knihovna Boskovice.

„Knihovna Jiřího Mahena otevřela novou pobočku v Husovicích

Obyvatelé Husovic se konečně dočkali knihovny ve svém okolí. Knihovna Jiřího Mahena ve středu za přítomnosti vedení radnice slavnostně představila svůj již šestatřicátý provoz na území města Brna.

Čtenáři si v nově otevřené knihovně v Husovicích mohou kromě knih a časopisů zapůjčit také deskové hry, CD s mluveným slovem, hračky či didaktické pomůcky pro děti se specifickými potřebami. K dispozici též budou nestandardní předměty jako pétanque, kriket, deštníky nebo dioptrické brýle. V nabídce je více než tři tisíce knih a sedm druhů časopisů.“¹²

¹² <http://www.munimedia.cz/prispevek/knihovna-jiriho-mahena-otevrela-novou-pobocku-v-husovicich-14301/>

Ze slavnostního otevření pobočky v Husovicích 3. 10. 2018 za přítomnosti Mgr. Martina Malečka, starosty MČ Brno-Sever a Ing. Libuše Nivnické, ředitelky Knihovny Jiřího Mahena v Brně.

Pořadí regionálních činností podle zájmu obsluhovaných knihoven

Pořadí	Regionální funkce	2017	2018
		1.	Statistika
2.	Cirkulace VF	614	603
3.	Poradenská a konzultační činnost	650	575
4.	Vzdělávání knihovníků, semináře	361	560
5.	Doprava	615	532
6.	Servis výpočetní techniky	223	323
7.	Porady	327	317
8.	Zpracování KF z prostředků obcí	290	282
9.	Nákup KF z prostředků obcí	219	216
10.	Pomoc při revizi a aktualizaci KF	164	122

3 Personální zajištění výkonu regionálních funkcí v JMK

Regionální služby v roce 2018 byly zajišťovány v pověřených knihovnách v celoročním přepočteném stavu **20,695 pracovními úvazky**; v MZK Brno **3,79 úvazky**. Vzhledem k předcházejícímu roku došlo v přepočteném stavu ke snížení o 1,495 pracovního úvazku (v regionu Blansko navýšení + 0,15 úvazku na zajištění ekonomické agendy, v KJM - 0,06 úvazku, Brno-venkov - 0,46 úvazku, Hodonín - 0,3 úvazku a Vyškov - 0,2 úvazku). V MZK došlo k navýšení některých úvazků o 0,09.

Počet pracovníků zajišťujících výkon regionálních funkcí (přepočtený stav)

REGION	2014	2015	2016	2017	2018
Blansko	3,0	3,25	3,0	3,13	3,145
Brno-město	0,37	0,37	0,37	0,37	0,31
Brno-venkov	4,85	4,85	5,2	4,5	4,04
Břeclav	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Hodonín	3,5	3,5	3,5	3,5	3,2
Vyškov	3,2	3,2	3,2	3,2	3
Znojmo	3,61	4,3	3,3	4,0	4,0
Pověřené knihovny	21,53	22,52	21,57	22,28	20,695
MZK	3,0	2,79	2,78	3,7	3,79
CELKEM	24,53	25,26	24,35	25,98	24,485

V regionu Kuřim došlo ke snížení vzhledem k roku 2017 z důvodu převedení části úvazku pod Městskou knihovnu Kuřim.

V regionu Blansko doplňují tři pracovní úvazky činnosti vykonávané formou dohody o provedení práce (zajištění střediska Křtiny a ekonomické agendy).

V regionu Hodonín přistoupili ke snížení úvazků z důvodu nárůstu mzdových prostředků v roce 2018 a zachování odpovídajících prostředků na nákup knih.

V regionu Vyškov došlo ke snížení úvazků z těchto důvodů.

4 Rekonstrukce a modernizace knihoven

Modernizaci a rekonstrukci obsluhovaných knihoven se dařilo zejména s podporou dotačního titulu Jihomoravského kraje Obecní knihovny.

REGION BLANSKO

Jedovnice – proběhla částečná rekonstrukce knihovny – výměna podlahy, regálů. Knihovna byla pro veřejnost uzavřená do června 2018.

Doubřavice nad Svitavou – v tomto roce pokračovala 2. etapa rekonstrukce knihovny (období letních prázdnin). Vznikl dětský koutek, který byl doplněn novým kobercem. Byly zakoupené barevné skládací sedačky a podsedačky pro děti. Je v plánu pokračovat v dalších postupných změnách interiéru v dalším roce.

Knínice – v knihovna proběhla celková výměna podlahy - vše bylo vystěhováno a v tomto období knihovna nepracovala. Dokončení prací bylo během měsíce září, byl vytvořen koutek pro dětské čtenáře.

Ostrov u Macochy – částečné dovybavení dětského oddělení regálem pro výběr časopisů a stolečků pro setkávání dětských skupinek.

Petrovice - dovybavení knihovny z dotačního titulu JM kraje o nová křesla k počítačovým místům v knihovně a nízké regály pro dětské knihy.

Obecní knihovna Doubravice

Obecní knihovna Knínice

BRNO-MĚSTO

Za podpory zřizovatele knihovny a MČ Ořešín ve výši 15 milionů Kč se v pondělí 3. 12. 2018 v 10.00 slavnostně otevřela pobočka v Ořešíně. Zahájila půjčování v rozšířených hodinách.

Z tiskové zprávy:

„V nové ořešínské knihovně si čtenáři budou moci vybrat z více jak tří tisíc knižních titulů a pěti druhů časopisů. K zapůjčení budou kromě knižního fondu i deštníky a dioptrické brýle pro čtenáře, kteří si doma svoje zapomněli. Tato služba je na všech provozech knihovny velmi oblíbená. Novinkou pro čtenáře bude venkovní návratový box, kam budou moci vracet knihy v době, kdy je pobočka zavřená.“

S podporou MČ Brno-Jehnice byl upraven interiér pobočky KJM Jehnice.

REGION BRNO-VENKOV

Změny v prostorách:

- Čebín - nová knihovna (stěhování do nově zrekonstruovaných prostor, nové vybavení)
- Drásov – stěhování, zahájení provozu v nových prostorách od ledna 2018
- Lesní Hluboké - nové vybavení interiéru
- Prace - nově vybavené oddělení pro děti
- Žďárec - přestěhování do jiných prostor v rámci budovy OÚ
- Troubsko - zmenšení prostor knihovny

*Nové prostory v Obecní knihovně Čebín
(1826 obyv.)*

*Nové dětské oddělení v Městské knihovně
v Modřicích (5 246 obyv.)*

*Nové dětské oddělení v Obecní knihovně Prácheň
(965 obyv.)*

*Nový nábytek v Obecní knihovně Lesní
Hluboké (265 obyv.)*

REGION BŘECLAV

Cvrčovice – rekonstrukce MŠ (sídlo knihovny) – rekonstrukce dokončena, postupně se upravují prostory knihovny.

Dolní Věstonice – havarijní stav budovy a vstupních prostor. Vybavení knihovny a technické vybavení nevyhovující. Proběhla metodická návštěva z MZK. Záznamy z MN ÚRS Břeclav upozorňují dlouhodobě na špatný stav knihovny i budovy jako celku.

Příbice – přestěhována do 1. patra, celková rekonstrukce budovy, nové vybavení

Sedlec – vymalování, oprava elektroinstalace, vybavení technikou, nábytkem

Troskotovice – celková oprava budovy, provoz knihovny omezen – půjčuje se VF na vyžádání

Bulhary – nové vybavení knihovny

Jevišovka – nové vybavení, dětský koutek

Kobylí – nová technika

Morkůvky – celková obnova vybavení knihovny

Novosedly – částečně nové regály a nábytek pro dětský koutek

Nový Přerov – vybavení dětského koutku

Popice – nové technické vybavení a nábytek

Starovičky – částečně obměna vybavení

Místní lidová knihovna Morkůvky (fotografie Jarmila Filásková)

REGION HODONÍN

Městská knihovna ve Veselí nad Moravou byla slavnostně otevřena 9. 9. 2018, kdy se konal Den otevřených dveří, následně 10. 9. byl zahájen provoz. V rámci celkové rekonstrukce knihovna přešla na nový knihovní systém Tritius, zavedla zabezpečovací technologii RFID, pořídila selfcheck a box na vracení knih. Aktuálně je nejmoderněji vybavenou knihovnou v rámci regionu. V roce 2019 se zde uskuteční výjezdní porada profesionálních knihovníků okresu Hodonín.

Městská knihovna v Kyjově byla slavnostně otevřena po rekonstrukci dne 16. 5. 2018 a zároveň slavila 30. výročí ve stávající budově. V knihovně se konala porada profesionálních pracovníků z důvodu inspirace novými prostory a aktivitami knihovny.

Knihovna ve Velké nad Veličkou se přestěhovala do zrekonstruovaných prostor kulturního domu, provoz byl zahájen 14. 5. 2018.

Dochází k revitalizaci knihoven okresu, projevují se výsledky jednání se starosty obcí, kteří využívají dotace JMK na vybavení knihoven.

Nové interiéry Městské knihovny Veselí nad Moravou (<http://knihovna.kultura-veseli.cz/fotogalerie/den-otevrenych-dveri-9-9-2018>)

REGION VYŠKOV

V Orlovicích byla knihovna otevřena v nových větších prostorech a byla vybavena novým nábytkem. Do nových prostor byla přestěhována knihovna v Dražovicích. Byla dovybavena novými stoly, židlemi pro děti i dospělé, PC a tiskárnou. Další zcela nově zařízené knihovny, včetně vymalování a nových podlah, se nacházejí v Lysovicích, Holubicích, Uhřicích. Opakovaně využily dotaci z Jihomoravského kraje knihovny v Letonicích, Brankovicích, Šaraticích, Bošovicích a Nesovicích. Využily ji na dokoupení vybavení, dekorací nebo i interaktivních programů, knih nebo her pro děti. V knihovnách Kojátky, Kučerov, Vážany nad Litavou byly pořízeny nové regály, stoly, židle. V knihovnách Heršpice, Komořany, Dražovice a Tučapy byl zakoupen nový PC, tiskárna a čtečka čárových kódů. V Křižanovicích pořídili nové osvětlení stoly židle, dekorace a záclony a zřídili dětský koutek.

Obecní knihovna Šarátice

Obecní knihovna Holubice

REGION ZNOJMO

Změny v knihovnách

Blížkovice – nový nábytek

Damnice – nové regály, stoly, pohovky, stolky

Obecní knihovna Damnice

Obecní knihovna Horní Dubňany

Čermákovice – vybavení knihovny

Horní Dubňany – stoly a židle

Jevišovice – vybavení studovny

Konice – pobočka MěK Znojmo přestěhovaná do nových prostor v kulturním domě, získány větší zrekonstruované prostory

Litobratřice - knihovna byla přestěhována z původních prostor obecního úřadu do nových prostor v bývalé škole a kompletně vybavena novým nábytkem i technickým vybavením, došlo k přechodu z lokální verze Clavia a Clavius REKS.

Místní knihovna Litobratřice

Miroslav – regály, uzamykatelné skříně, židle k PC, 16 židlí pro uživatele, 3 stoly, 4 dětské stolečky a 10 židliček

Plaveč – knihovna přestěhována do nových prostor a nově vybavena

Podmyče – rekonstrukce knihovny, v posledních letech došlo k výměně oken, zateplení budovy, rozšíření knihovny o 1 místnost, výmalba, topení

Plenkovice – dovybavení knihovny technikou, zakoupení systému Clavius REKS

Slup – dataprojektor a plátно

Šumná – pořízen dětský koutek

Místní knihovna v Šumné

Výrovce – koberec pro děti, regál s plastovými boxy, promítací plátно, stoly

Vranov nad Dyjí – nový výpůjční pult s kontejnery, regál na časopisy, knihovní vozík

Zálesí – knihovna nově vybavena nábytkem a dětským koutkem

Místní knihovna v Zálesí

Pozastavená činnost knihoven

Většinou se jedná o malé pobočky.

REGION BLANSKO

Od roku 2015 má pozastavenou činnost pobočka Městské knihovny v Kunštátě Hluboké u Kunštátu.

REGION VYŠKOV

Knihovna v Podivicích má stále pozastavenou činnost, nacházela se v nevyhovujících podmínkách. Nyní je knihovní fond občanům zpřístupněn, ale není o knihovnu zájem. Po jednání s vedením obce, zda budou knihovnu provozovat, se v roce 2019 zastupitelstvo rozhodne, zda knihovnu zruší.

OKRES ZNOJMO

Knihovna Černín, Dyje, Horní Kounice, Kadov, Němčičky, Starý Petřín, Tvořihráz – většinou pro nezájem čtenářů, kteří využívají možnosti návštěv větších knihoven.

5 Naplňování cílů regionálních funkcí stanovených Konceptí rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2015-2020

Koncepce vymezuje po kvalitativní i kvantitativní stránce o naplňování jednotlivých standardů RF a usiluje jejich prostřednictvím o dosažení vytyčených cílů.

VIZE ROZVOJE REGIONÁLNÍCH FUNKCÍ V JIHMORAVSKÉM KRAJI

Rozvíjet a zkvalitňovat systém regionálních služeb poskytovaných krajskou knihovnou a pověřenými knihovnami s cílem dosáhnout standardizované úrovně veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech knihovnách kraje. Podporovat informační, vzdělávací a komunitní funkci knihoven a rozvíjet kulturně výchovnou činnost bez ohledu na velikost obce a lokalitu, v níž knihovna působí. Ve spolupráci s Jihomoravským krajem usilovat o zlepšení podmínek pro jejich činnost a podporovat nezastupitelnou roli knihoven při společenském, kulturním a duchovním rozvoji společnosti.

Cílový stav v roce 2018

Vyhodnocení průběžného plnění koncepce regionálních funkcí.

- 80 % neprofesionálních knihoven má elektronický katalog na internetu (OPAC).
- 90 % všech knihoven, včetně neprofesionálních, má automatizovaný knihovní systém.
- Je prohlubována spolupráce s odbornými knihovnami JMK.

Regionální oddělení věnují pozornost medializaci svých knihoven, jsou v kontaktu s regionálními médii, která pravidelně informují o novinkách v činnosti knihoven.

Propagace činnosti knihoven – webové stránky

Nezastupitelnou úlohu pro informování o činnosti veřejných knihoven a zejména pro propagaci jejich služeb mají **webové stránky**. Patří mezi jedno z deseti kritérií, jejichž naplnění je cílem Standardu pro dobrou knihovnu¹³. Knihovny v Jihomoravském kraji využívají s oblibou šablony webových stránek. Největší využití má šablona Knihovny města Hradce Králové, modernější šablonu s prvky webu 2.0 nabízí šablona Webovky. Metodickou pomoc při založení či s aktualizací webových stránek nabízí regionální oddělení pověřených knihoven v rámci poradenské a konzultační činnosti. Kromě vlastních webových stránek vytvářejí mnohé i menší knihovny svůj profil i přes sociální síť Facebook.

Celkem mělo v roce 2018 webové stránky (vlastní, záložka na webové stránce zřizovatele i s pomocí šablony) **91,49 % veřejných knihoven** (v roce 2017 - 87, 6 %).

Přidanou hodnotou webových stránek je jejich **propagační charakter** (patří mezi základní

¹³ Standard pro dobrou knihovnu. Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky. Národní knihovna České republiky, 2012, s. 9.

marketingové nástroje knihoven). Jsou virtuální výkladní skříní knihovny – mají podnítit zájem o návštěvu a zejména o služby knihovny, zaujmout, inspirovat a obohacovat svým sdělením. Z toho důvodu patří mezi požadavky aktuální fotogalerie a pravidelná aktualizace.

Webová stránka je jednou z kategorií standardu veřejných knihovnických a informačních služeb definovaného v **Metodickém pokynu Ministerstva kultury k zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven a jejich koordinaci na území České republiky¹⁴**.

Mezi požadované údaje webové stránky každé knihovny patří:

- název a sídlo knihovny, kontaktní údaje, název zřizovatele (provozovatele), stručná charakteristika knihovny, výčet oddělení (existují-li), provozní doba, knihovní řád, přehled nabízených služeb, poplatky (ceník).

Webové stránky v jednotlivých regionech v roce 2018 (v závorce celkový počet knihoven bez poboček)

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	Plní % neprofesionálních knihoven	Celkem	Plní % všech knihoven
Blansko	1 (1)	11 (11)	89 (95)	93,6	101(107)	94,3
Brno-město	1 (1)	-	-	-	1 (1)	100
Brno-venkov	1 (1)	19 (19)	108 (125)	86,4	128 (145)	88,2
Břeclav	1 (1)	13 (13)	56 (56)	100	70 (70)	100
Hodonín	1 (1)	18 (18)	61 (61)	100	80 (80)	100
Vyškov	1 (1)	6 (6)	64 (68)	94,1	71 (75)	94,6
Znojmo	1 (1)	8 (8)	110 (136)	65,2	119 (145)	80,8
Celkem	7 (7)	75 (75)	488 (535)	91,21	570 (623)	91,49

Automatizace knihoven (AKS) v jednotlivých regionech v roce 2018 (v závorce celkový počet knihoven bez poboček)

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny Clavius/Tritius/ARL	Neprofesionální knihovny				Plní % neprof. knihoven	Celkem	Plní % všech knihoven
			Celkem	Clavius/Tritius/ARL	REKS/Tritius/Reg. ARL	Jiný ¹⁵			
Blansko	1 (1)	11 (11)	95 (95)	12	83		100	107 (107)	100
Brno-město	1 (1)	-					100	1 (1)	100
Brno-venkov	1 (1)	19 (19)	110(125)	11	99		88,0	130(145)	89,66
Břeclav	1 (1)	13 (13)	54 (56)	54			96,4	68 (70)	97,1
Hodonín	1 (1)	18 (18)	50 (61)	24	26		81,9	69 (80)	86,25
Vyškov	1 (1)	3/3 (6)	65 (68)	3/11	51		89,7	72 (75)	96
Znojmo	1 (1)	8 (8)	103 (130)	15	79	9	79,2	112 (139)	80,57
Celkem	7 (7)	75 (75)	477(535)	130	338	9	89,15	559 (617)	90,59

¹⁴ http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=03_Leg/01_LegPod/MetodVKIS_2011.htm

¹⁵ Tritius (Brno-venkov, Blansko, Břeclav), LANIUS (Znojmo), Win-knihovna (Vyškovsko), KOHA (Znojmo, Brno-venkov)

OPAC v knihovnách v jednotlivých regionech v roce 2018
(v závorce celkový počet knihoven bez poboček)

Region	Pověřená knihovna	Profesionální knihovny	Neprofesionální knihovny	Plní % neprofesionálních knihoven	Celkem	Plní % všech knihoven
Blansko	1 (1)	11 (11)	95 (95)	100	107 (107)	100
Brno-město	1 (1)	-	-	100	1 (1)	100
Brno-venkov	1 (1)	19 (19)	110 (125)	88,0	130 (145)	89,66
Břeclav	1 (1)	13 (13)	46 (56)	82,1	59 (70)	84,3
Hodonín	1 (1)	18 (18)	44 (61)	72,13	63 (80)	78,75
Vyškov	1 (1)	6 (6)	59 (68)	86,7	66 (75)	88
Znojmo	1 (1)	8 (8)	80 (130)	61,5	89 (139)	64,02
Celkem	7 (7)	75 (75)	434 (535)	81,1	528 (623)	84,7

6 Významné události v knihovnách v roce 2018

SOUTĚŽ VESNICE ROKU 2018

Do soutěže Vesnice roku 2018 bylo v Jihomoravském kraji přihlášeno 25 obcí. Členkou krajské hodnotící komise za Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR je paní Helena Jalová, vedoucí regionálního oddělení Městské knihovny Boskovice.

Přihlášené obce:

okres Blansko – Černovice, Drnovice, Olomučany a Vysočany,
okres Brno-venkov – Borovník, Dolní Kounice, Drásov, Jiřkovice, Moutnice, Nosislav, Ostopovice, Pozořice, Velatice a Těšany,
okres Hodonín – Blatnice pod Svatým Antonínkem, Bukovany, Kostelec, Milotice a Násedlovice,
okres Vyškov – Hrušky, Nemochovice,
okres Znojmo – Bohutice, Lesná, Vranov nad Dyjí a Výrovce

Při hodnocení knihoven se přihlíží k těmto hodnotícím kritériím:

1. Koncepční dokumenty obce
2. Společenský život v obci
3. Aktivity občanů
4. Podnikání v obci
5. Péče o stavební fond a obraz vesnic
6. Občanská vybavenost, inženýrské sítě, úspory energií
7. Péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci
8. Péče o krajinu
9. Připravované záměry
10. Informační technologie obce

„Diplom za moderní knihovnické a informační služby byl udělen Místní knihovně Milotice v okrese Hodonín. Knihovna je umístěná v rekonstruovaných prostorách a je bezbariérová. Vedoucí knihovny, paní Jitka Úradníková, dlouhodobě a systematicky pracuje se všemi čtenáři své malé knihovny. Svědčí o tom i ocenění z roku 2012, které získala jako nejlépe pracující knihovna okresu Hodonín. Více informací lze získat také na webových stránkách. Diplom byl předán 14. 7. 2018 na

slavnosti v obci Hrušky a umožnil tak knihovně postup do celostátního kola Knihovna roku 2018 za Jihomoravský kraj.¹⁶

Ředitel Moravské zemské knihovny prof. Tomáš Kubíček poslal panu starostovi Mgr. Josefu Levekovi i paní knihovnici osobní gratulaci. Ocenění od předsedy hodnotící komise soutěže Mgr. Pavla Zajíce, ředitele Městské knihovny v Rožnově pod Radhoštěm, obdržel pan starosta i paní knihovnice v Zrcadlové kapli Klementina u příležitosti udělení celostátní ceny Knihovna roku 2018.

Zleva: Jitka Úradníková, Mgr. Josef Levek, starosta obce Milotice, Mgr. Pavel Zajíc, předseda komise

Zleva: Helena Jalová s paní knihovnicí Jitkou Úradníkovou v obci Hrušky

Dětský koutek v Místní knihovně Milotice

Nová knihobudka u zastávky IDS JMK v Miloticích

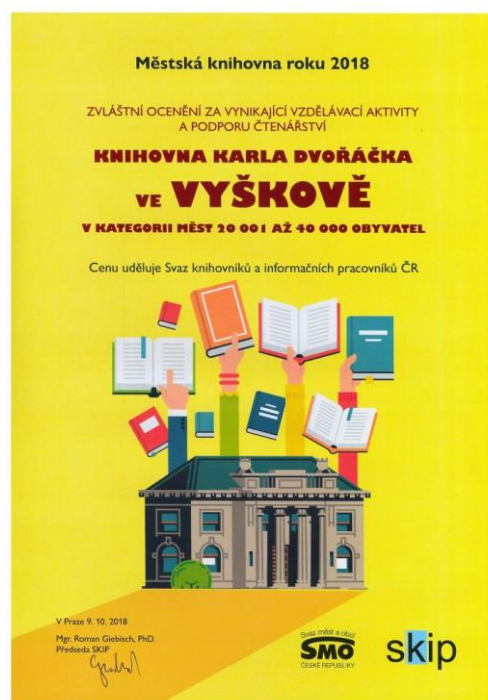
¹⁶ JALOVÁ, Helena. Vesnice roku 2018 v Jihomoravském kraji. Duha [online]. 2018, kraji>. ISSN 1804-4255.

SOUTĚŽ MĚSTSKÁ KNIHOVNA ROKU 2018

Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR vyhlásil již podeváté soutěž o nejlepší Městskou knihovnu roku 2018. Záštitu nad soutěží převzal Svaz měst a obcí ČR. Cílem soutěže je ocenit nejlepší české knihovny, které jsou provozovány či zřizovány městy a motivovat je k rozšíření a zkvalitnění veřejných knihovnických a informačních služeb.

Zvláštní ocenění získaly knihovny, které zvítězily v jednotlivých velikostních kategoriích měst.

V kategorii Města 20 001 až 40 000 obyvatel obdržela zvláštní ocenění **Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově**, za vynikající vzdělávací aktivity a podporu čtenářství.

Zleva: Jaroslava Barová, zástupce ředitele, Mgr. Pavel Klvač, ředitel Knihovny Karla Dvořáčka ve Vyškově, Ing. Petra Lakomá vedoucí odboru školství a kultury města Vyškov

6.1 Slavnostní setkání knihoven obcí Jihomoravského kraje

20. listopadu 2018 se v Moravské zemské knihovně konalo Slavnostní setkání knihoven obcí Jihomoravského kraje¹⁷ spojené s novým oceněním **Komunitní knihovna Jihomoravského kraje 2018**. Slavnostní akci připravila Moravská zemská knihovna v Brně ve spolupráci s pověřenými knihovnami za podpory Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

Celkem pěti knihovnám bylo uděleno ocenění Komunitní knihovna Jihomoravského kraje 2018. Z oceněných knihoven byla na základě osobní návštěvy hodnotící komisí soutěže zvolena **TOP Komunitní knihovna Jihomoravského kraje 2018**.

Pozvání přijal Ing. Tomáš Soukal, radní pro oblast kultury a památkové péče.

Z tiskové zprávy:

„Moravská zemská knihovna v Brně ocení nejlepší komunitní knihovny Jihomoravského kraje roku 2018

¹⁷ <https://www.mzk.cz/pro-knihovny/region/knihovnicka-slavnost/komunitni-knihovna-jihomoravskeho-kraje-2018>

Osobní záštitu převzal hejtman Jihomoravského kraje JUDr. Bohumil Šimek: „*S potěšením sleduji každoroční zájem obcí o modernizaci svých knihoven. Více jak 12 milionů korun, které od roku 2016 kraj obcím poskytl prostřednictvím dotačního titulu Obecní knihovny, má pozitivní dopad na modernizaci prostor a vybavení knihoven právě v těch nejmenších obcích. Oceňování komunitních knihoven tak vnímám jako viditelný přínos těchto dotací, které napomáhají rozvoji kulturního a společenského života v obcích Jihomoravského kraje.*“

Jak připomněl prof. Tomáš Kubíček, ředitel Moravské zemské knihovny v Brně „*příští rok oslavíme sté výročí vzniku systému veřejných knihoven, Podle tzv. Masarykova zákona musela každá politická obec zřídit knihovnu, která bude přístupna všem obyvatelům. Nejdůležitější nástroj demokratizace prvorepublikové společnosti byl na světě. A tím i jedna z významných funkcí knihoven – kultivace občanské společnosti a vytváření prostoru, v němž je možné se potkávat nad společnými tématy. A to je to, co máme na mysli, když mluvíme o komunitní roli knihoven. Jak důležitá je, o tom svědčí i onen nejdemokratičtější zákon první republiky – zákon o veřejných knihovnách.*“

Ocenění **KOMUNITNÍ KNIHOVNA JIHOMORAVSKÉHO KRAJE 2018** udělené pod záštitou JUDr. Bohumila Šimka, hejtmána Jihomoravského kraje bylo uděleno v jednotlivých soutěžních kategoriích „*za aktivní přínos knihovny v rozvoji komunitního života obce, za podporu kulturního a společenského života a nadstandardní rozvoj veřejných knihovnických a informačních služeb*“.

V soutěžní kategorii 501 – 1 000 obyvatel
Obecní knihovně Nemojany, okres Vyškov
Knihovnice **Jitka Pěčková a Eva Hálová**
Metodička: Jaroslava Barová
Zřizovatel: **Obec Nemojany**
Starosta: **Mgr. Dalibor Hlavsa**
Počet obyvatel: 700

Obecní knihovna Nemojany se zaměřuje nejen na poskytování knihovnických služeb, ale i na pořádání kulturních akcí pro všechny věkové kategorie a různé zájmové skupiny. Svě čtenáře a příznivce pravidelně informuje o novinkách nejen na své webové stránce, ale i FB profilu.

Zleva: Mgr. Dalibor Hlavsa, starosta obce Nemojany, Jitka Pěčková, Eva Hálová a Andrea Němcová, knihovnice, Ing. Tomáš Soukal, radní JMK a prof. T. Kubíček, ředitel MZK

V soutěžní kategorii 1 001 až 3 000 obyvatel
Městské knihovně Jevišovice, okres Znojmo
Vedoucí knihovny: **Zdenka Komůrková**
Metodička: **Mgr. Jana Sikorová**
Zřizovatel: **Město Jevišovice**
Starosta: **Mgr. Pavel Málek**
Počet obyvatel: 1 156

Knihovna je místem, kde se z přátel knihovnice stávají čtenáři a ze čtenářů přátelé. Městská knihovna neplní jen knihovnickou funkci, ale svými aktivitami obohacuje kulturní život města. Spolupracuje se ZŠ a MŠ, s Domovem pro seniory i se subjekty mimo svou působnost, např. se znojemskou nemocnicí či s HC Orli Znojmo.

*Zleva: Mgr. Pavel Málek,
starosta města Jevišovice,
Zdenka Komůrková,
knihovnice*

Kategorie 3 001 až 5 000 obyvatel
Městská knihovna Velké Pavlovice
Vedoucí knihovny: **Mgr. Dana Růžičková**
Metodička: Jarmila Smolová
Zřizovatel: Město Velké Pavlovice
Starosta: **Jiří Otřel**
Počet obyvatel: 3 071

Knihovna pořádá ročně kolem 70 akcí určených občanům všeho věku. Veřejnost oceňuje setkání s významnými osobnostmi kultury, výtvarné výstavy, návštěvy divadelních představení, ale i vzdělávací programy. Významná je i mezinárodní spolupráce se Záhorským osvětovým střediskem v Senici (SR).

*Zleva: Mgr. Dana Růžičková,
knihovnice, Petr Hasil,
místostarosta města Velké
Pavlovice*

Kategorie 5 001 až 10 000 obyvatel

Městská knihovna Mikulov

Ředitelka: **Mgr. Ilona Salajková**

Metodička: Jarmila Smolová

Zřizovatel: Město Mikulov

Starosta města: **Rostislav Košťál**

Počet obyvatel: 7 346

Mikulovská knihovna je sice prostorem malá, ale počtem akcí a energií se stala významnou součástí města. Najdete tu seniory, kteří se vzdělávají ve Virtuální univerzitě 3. věku, děti na edukačním programu, tematicky rozmanité výstavy. Především si však vyberete z kvalitního, aktualizovaného fondu.

*Zleva: Mgr. Ilona
Salajková, ředitelka
Městské knihovny
Mikulov, Jana
Malinová, Ing. Iveta
Vašíčková,
knihovnice*

Kategorie 10 001 obyvatel a více

Městská knihovna Kyjov, příspěvková organizace města Kyjova

Ředitelka Knihovny: **Mgr. Michaela Moudrá**

Metodička: Magda Švejcarová

Zřizovatel: Město Kyjov

Starosta: **Mgr. František Lukl, MPA**

Počet obyvatel: 11 543

Městská knihovna Kyjov má více jak stoletou tradici. Byla založena jako Čtenářský spolek v roce 1864. Knihovna sídlí v bezbariérové třípodlažní budově s oblastní odbočkou SONS. Knihovna se zapojila do projektu Kniha do vlaku, Bookstart i Lovci perel. Je profesionální knihovnou JMK za rok 2014.

Zleva: Mgr. Michaela Moudrá, ředitelka městské knihovny Kyjov, Bc. Antonín Kuchař, místostarosta města Kyjov

Hudební vystoupení zajistila ZUŠ Brno Vranovská, p.o. pod vedením paní ředitelky Mgr. Bronislavy Schoříkové.

Z hudebního vystoupení žáků ZUŠ

Ocenění

TOP Komunitní knihovna Jihomoravského kraje 2018

pod záštitou JUDr. Bohumila Šimka, hejtmána Jihomoravského kraje

pro **Městskou knihovnu Velké Pavlovice**
okres Břeclav

Vedoucí knihovny: **Mgr. Dana Růžičková**

Zřizovatel: Město Velké Pavlovice
Starosta: Jiří Otřel

za mimořádný přínos v rozvoji komunitního života, za podporu a rozvoj spolupráce na místní úrovni a rozvíjení mezigeneračních vztahů, zejména za neutuchající zájem participovat na současném životě města Velké Pavlovice a aktivně se podílet na jeho budoucím rozvoji.

Toto ocenění bylo uděleno u příležitosti **Slavnostního setkání knihoven Jihomoravského kraje 2018.**

V Brně dne 20. listopadu 2018

prof. PhDr. Tomáš Kubiček, Ph.D.
ředitel MZK

Ocenění TOP Komunitní knihovna Jihomoravského kraje získala Městská knihovna Velké Pavlovice

Každoroční oceňování knihoven probíhá v souladu s **Koncepcí rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji na období let 2015-2020**. Oceněné knihovny, které svými aktivitami překračují standard běžné knihovnické práce, jsou dobrým příkladem a tvůrčí inspirací pro ostatní.

Oceňování knihoven v regionech

Kromě oceňování dobře pracujících knihoven na krajské úrovni oceňují svoje profesionální a neprofesionální knihovny také některé pověřené knihovny s cílem motivovat a povzbudit k lepší činnosti i další obsluhované knihovny v regionu.

VYŠKOV

Již desátým rokem byly oceněny nejlepší knihovny vyškovského regionu na pravidelné poradě neprofesionálních knihoven, která se konala 15. listopadu 2018 ve Slavkově. Za přípravu a realizaci dvou grantů byla udělena pochvala knihovnici v Holubicích a za zřízení oddělení pro děti a práci s dětským čtenářem byla oceněna knihovnice v Bošovicích. Nejlepší knihovnou regionu se stala knihovna v Nížkovcích. Byla představena také prezentace knihovny v Nemojanech, která vyhrála ve své kategorii soutěž *Nejlepší komunitní knihovna Jihomoravského kraje*, kterou pořádala Moravská zemská knihovna.

7 Ediční činnost Moravské zemské knihovny a pověřených knihoven JMK

Koncem roku vydala Moravská zemská knihovna v rámci metodické činnosti informační brožuru:

- **Obecní knihovny 2016 – 2018. Dotační titul na podporu modernizace a vybavení obecních knihoven v Jihomoravském kraji**

https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/souboryMZK/obecni_knihovny_2016-2018.pdf

Regionální oddělení pověřených knihoven pravidelně zpracovávají výsledky činnosti veřejných knihoven svého regionu v uplynulém roce.

Městská knihovna Břeclav zpracovala *Veřejné knihovny regionu Břeclavska v roce 2017*, Městská knihovna ve Znojmě *Výsledky činnosti veřejných knihoven znojemského regionu za rok 2017, Přehled činnosti veřejných knihoven regionu Vyškov v roce 2017* vydala Knihovna Karla Dvořáčka ve Vyškově a Městská knihovna Kuřim zpracovala *Veřejné knihovny regionu Brno-venkov 2017*.

Výsledky bývají zdrojem analýz a podnětů pro další rozvoj knihovnických služeb, jsou předmětem jednání pracovních porad profesionálních i neprofesionálních knihoven.

Na webových stránkách pověřených knihoven zpřístupňují regionální oddělení informace pro knihovny, kde informují o novinkách, zpřístupňují adresář obsluhovaných knihoven včetně údajů o poskytovaných službách, kontaktech na regionální pracovníky, zveřejňují zprávy z porad a další aktuální informace.

Kontakty na regionální oddělení pověřených knihoven

BLANSKO: <https://www.kulturaboskovice.cz/knihovna/pro-knihovny/kontakt>

BRNO-VENKOV: <https://www.mkkurim.cz/regionalni-oddeleni/kontakty/>

BŘECLAV: http://www.knihovna-bv.cz/index.php?path=r_kontakty/

HODONÍN: <https://www.knihovnahod.cz/region-kontakty.html>

VYŠKOV: <http://www.kkdvyskov.cz/pro-knihovny-2/informace/>

ZNOJMO: <http://www.knihovnazn.cz/pro-knihovny/kontakty.html>

7.1 32. ročník vydávání časopisu Duha

Moravská zemská knihovna v Brně vydává od roku 1987 čtvrtletník Duha s podnázvem Informace o knihách a knihovnách z Moravy. Všechna čísla jsou kromě tištěného vydání dostupná také on-line na webových stránkách Moravské zemské knihovny. <https://duha.mzk.cz/>, starší ročníky přes digitální knihovnu Kramerius: <http://duha.mzk.cz/archiv-digitalizovane-duhy>.

Tištěná čísla vycházela v počtu 56 stran.

Časopis vychází na podporu metodické činnosti, jako platforma předávání zkušeností, příkladů dobré praxe a sdílení nových trendů ve veřejných knihovnách a podporu celoživotního vzdělávání knihovníků. Vychází s podporou Jihomoravského kraje.

Pravidelnými odběrateli jsou všechny krajské knihovny a zejména městské a obecní knihovny v Jihomoravském kraji.

Témata Duhy v roce 2018:

1. Městské a obecní knihovny
2. Krajské knihovny
3. Akademické knihovny
4. Speciální knihovny

Přehled rubrik:

Studie/Články
Inspirace, podněty, náměty
Proměny českého knihovnictví
Veřejné knihovny
Konference, akce
Informace pro knihovny
Z činnosti MZK
Knihovnické osobnosti JMK
Oči Brna
Recenze
Z historie knihoven
Zkušenosti ze zahraničních knihoven
Rozhovor
Fejeton

The screenshot shows the website for 'DUHA' (Informace o knihách a knihovnách z Moravy). The main content area displays the table of contents for issue 4/2018. On the left, there is a calendar for the month of March 2018. On the right, there are sections for 'Publikační činnost MZK' and 'Program Památníku písemnictví v Rajhradě'. The main text area lists various articles and their authors, such as 'Úvodník' by Jan Lidmila, 'Studie/články' by Ondřej Tikovský, and 'Inspirace, podněty, náměty' by Štěpánka Běhalová.

Elektronické vydání Duhy, č. 4/2018

8 Vzdělávání knihovníků

Jednou z prioritních oblastí, kterou Moravská zemská knihovna a pověřené knihovny v roce 2018 zabezpečovaly, bylo vzdělávání knihovníků včetně pořádání porad a seminářů. Vzdělávací programy připravilo pro smluvní knihovny 7 pověřených knihoven. Účast na vzdělávacích aktivitách vykázalo celkem **560 knihoven**.

8.1 Vzdělávání v Moravské zemské knihovně

Nezbytným předpokladem zvyšování úrovně poskytovaných služeb je vzdělávání knihovníků, které v rámci kraje garantovalo oddělení vzdělávání a krajské metodiky Moravské zemské knihovny v

Brně. Na úrovni regionů naplňují vzdělávací potřeby knihovníků profesionálních i neprofesionálních knihoven regionální oddělení pověřených knihoven, která ve spolupráci s Moravskou zemskou knihovnou usilují o realizaci cílů stanovených krajskou koncepcí rozvoje regionálních funkcí.

Nejvyšší podíl na vzdělávání knihovníků v JMK měla tradičně MZK v Brně, která z pozice krajského centra vzdělávání připravila pro **266 knihoven a 625 účastníků celkem 26 kurzů a odborných seminářů.**

Na vzdělávání knihovníků Jihomoravského kraje v roce 2018 mají významný podíl e-learningové kurzy, které obohacují nabídku klasických frontálních přednášek a seminářů.

Přehled konaných akcí v MZK

08.03.2018	Ochrana osobních údajů v knihovnách a GDPR
15.03.2018	Jak si hledat spojence a nebýt na to sami
20.03.2018	Google nástroje a jejich využití v knihovnické praxi
19.04.2018	Současná německy psaná próza v českém překladu
15.05.2018	Severská literatura v českých překladech
30.05.2018	Francouzsky a italsky psaná beletrie v českých překladech
05.06.2018	Španělsky a portugalsky psaná beletrie v českých překladech
20.09.2018	LibTube aneb Videa do knihoven
31.10.2018	Konference Metodického centra pro výstavbu a rekonstrukce knihoven v Brně
06.11.2018	Tvorba atraktivní prezentace
16.11.2018	Konference Metodického centra pro výstavbu a rekonstrukce knihoven v Praze
27.11.2018	Knihovníci knihovníkům II. - inspirace z knihoven
06.12.2018	Novinky Knihovny.cz
10.12.2018	Syndrom vyhoření anebo "jak hořet ale nevyhořet?"

Doc. PhDr. Petr Dytrt, Ph.D., vedoucí Ústavu románských jazyků a literatur na FF MU na semináři Francouzsky a italsky psaná beletrie v českých překladech

Mgr. Athena Alchazidu, Ph.D, odborná asistentka Ústavu románských jazyků a literatur na FF MU na semináři Španělsky a portugalsky psaná beletrie v českých překladech

Cílem vzdělávacích aktivit bylo tak jako v předcházejících letech zkvalitnění a rozšíření práce s informacemi, seznámení s novými trendy, řešení problémů v knihovnách a informační vzdělávání uživatelů knihoven.

Oddělení vzdělávání a krajské metodiky zajišťovalo kurzy v počítačové učebně, semináře a vzdělávací akce v konferenčním sále MZK, celkem bylo připraveno v rámci regionálních funkcí **23 vzdělávacích akcí** (26 akcí celkem). Navštívilo je z pověřených, základních i odborných knihoven celkem **548 účastníků** (dohromady na všech akcích 625 účastníků). **6 porad**, které MZK pořádala, navštívilo **78 účastníků**.

Zkoušky podle Národní soustavy kvalifikací

Moravská zemská knihovna v Brně se v roce 2015 stala autorizovanou osobou Ministerstva kultury ČR a získala oprávnění realizovat zkoušky pro celkem pět profesních kvalifikací knihovníků.

V roce 2018 byly realizovány kurzy:

od 20. září 2017 do 11. dubna 2018

- Knihovník pracovník správy fondů
- Knihovník v přímých službách
- Referenční knihovník

Počet účastníků jarních kurzů: 17

Počet účastníků zkoušek (jaro 2018): 16

Úspěšní absolventi získali certifikát stvrzený autorizovanou osobou (MZK) pod hlavičkou Ministerstva kultury ČR.

Podzimní kurzy Referenční knihovník a Knihovník v přímých službách (od 3. září 2018) byly nově v kombinované formě: e-learningu (samostudium s praktickými úkoly) a workshopu (5 a 6 dní praktického školení v MZK). Cílem kurzů bylo připravit posluchače k úspěšnému absolvování zkoušky podle Národní soustavy kvalifikací s termínem zkoušky začátkem roku 2019.

8.2 E-learningové vzdělávání

V roce 2018 pokračoval již sedmým rokem e-learningový Knihovnický kurz nabízející základní oborové vzdělání knihovníkům veřejných profesionálních i neprofesionálních knihoven. Kurz probíhal v jarním a podzimním termínu.

Témata modulů:

Informační zázemí oboru

Legislativa k oboru

Informační fondy a typologie dokumentů

Akvizice

Evidence knihovního fondu

Knihovnické a informační služby

Informační etika

Jmenný popis

Věcný popis

Základy bibliografie a Metodika tvorby bibliografií a rešerší

Elektronické informační zdroje

Digitální knihovny

Práce se čtenářem

Informační gramotnost

Online prezentace knihoven

Již šestým rokem probíhal e-learningový tutorovaný kurz Služby knihoven v rozsahu 13 modulů.

Cílem kurzu je poskytovat rozšiřující (inovační) vzdělání především vedoucím i řadovým pracovníkům služeb zejména z veřejných profesionálních knihoven.

Přehled témat:

1. Úvod do právního rámce služeb
2. Informační etika a knihovny
3. Meziknihovní služby a jejich zdroje
4. Referenční služby
5. Volné elektronické informační zdroje
6. Licencované elektronické informační zdroje
7. Rešeršní služby
8. Služby specifickým skupinám uživatelů
9. Komunikace s uživateli knihoven
10. Výzkumy uživatelských potřeb
11. Prostorové možnosti knihovny a vybavení knihoven
12. Organizování akcí v knihovnách
13. Benchmarking knihoven

Na závěr obou kurzů obdrželi účastníci, kteří splnili všechny podmínky, potvrzení (osvědčení) o úspěšném absolvování kurzu.

Celkem v roce 2018 proběhlo 9 e-learningových kurzů, které absolvovalo 211 účastníků.

9 Hodnocení výkonu jednotlivých regionálních funkcí a plnění standardu regionálních funkcí

Pověřené knihovny zabezpečovaly všechny regionální činnosti. MZK v Brně vykonávala poradenskou a konzultační činnost, statistiku knihovnických činností, organizovala vzdělávání knihovníků, semináře a porady. Knihovna Jiřího Mahena v Brně se soustředila především na tvorbu výměnného knihovního fondu; jeho akvizici, zpracování, distribuci a cirkulaci.

Pozornost regionálních oddělení se začátkem roku stejně jako v předešlých letech soustředila na činnosti nevyžadující výjezdy ke smluvním knihovnám. Nákup výměnných fondů, metodické návštěvy, revize a aktualizace fondů začaly pověřené knihovny vykazovat až koncem 1. čtvrtletí.

9.1 Výměnné fondy

Budování a využívání účelově budovaných knihovních fondů – výměnných fondů – patřilo mezi jednu z nejvýznamnější a nejvíce využívaných regionálních služeb.

Budování výměnných fondů, jejich cirkulace prostřednictvím výměnných souborů, stejně tak jako revize a pravidelná aktualizace knihovního fondu patřily jako každoročně k základním regionálním službám všech sedmi pověřených knihoven.

Budování výměnných fondů v pověřených knihovnách JMK

Region	Nákup VF v Kč	Počet zakoupených k.j. z celkové částky dotace	Celkový počet VF k 31.12.2018
Blansko	520 907,00	2 726	54 389
Brno-město	344 548,00	1 875	30 010
Brno-venkov	799 287,06	4 279	52 349

Břeclav	298 059,00	1 608	41 493
Hodonín	289 730,00	1 379	35 552
Vyškov	105 906,00	589	26 429
Znojmo	358 794,00	1 706	40 748
CELKEM	2 717 231,06	14 162	280 970

Význam budování výměnného fondu a jeho cirkulace prostřednictvím výměnných souborů potvrzují počty expedovaných souborů a počty svazků v souborech.

Cirkulace výměnných fondů

Cirkulace výměnných fondů umožňuje rozšíření nabídky kmenových fondů smluvních knihoven. Přírůstky do výměnných fondů byly pořízeny z velké části z krajské dotace na regionální funkce, část představují dary. V roce 2018 bylo do obsluhovaných knihoven rozvezeno **2 504 svazků**.

Skutečnost, že lze výměnné soubory expedovat do knihoven vlastní dopravou v rámci výkonu regionálních funkcí, zvyšuje zájem o tuto službu. Bývá využívána nejvíce možnost služebního automobilu (knihovny či zřizovatele). Rozvoz bývá spojován s metodickými návštěvami.

9.2 Poradenská a konzultační činnost

Náplň konzultací a metodických návštěv se týkala všech oblastí práce obsluhovaných knihoven včetně ekonomicko právních otázek. Stejně jako v minulých letech byly konzultace a metodické návštěvy zaměřeny na statistické výkaznictví, automatizaci knihovnických činností, výměnné fondy, aktualizaci a revizi knihovnických fondů, knihovnickou techniku. Časté byly dotazy směřované k regionálnímu projektu Jižní Morava čte nebo dotačního titulu JMK Obecní knihovny.

Moravská zemská knihovna v Brně vydala v rámci poradenské činnosti pět elektronických a pět tištěných čísel (z toho jedno zvláštní číslo) časopisu Duha. Časopis je současně platformou pro sdílení aktivit a inspirativních podnětů mezi veřejnými knihovnami Jihomoravského kraje.

Standard Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozborů

Periodicita: Průběžně, metodická návštěva minimálně 2x ročně v každé obsluhované knihovně provozované obcí v kraji.

Rozbor činnosti – vyúčtování dotace RF za rok 2017 bylo doručeno včetně komentáře odboru regionálního rozvoje KÚ JMK v únoru 2018. Byla sestavena **Výroční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2017**, která byla zaslána Knihovnickému institutu Národní knihovny ČR a odboru kultury a památkové péče JMK. Byla zároveň vystavena na webových stránkách oddělení knihovnictví: <http://www.mzk.cz/region>.

9.3 Statistika knihovnických činností

Vykonávání této regionální služby patří mezi statistickou povinnost vyplývající ze zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů. Jejím cílem je shromažďování, zpracování a zveřejňování statistických informací z činnosti regionálních oddělení pověřených knihoven. Ačkoli se tato služba bezprostředně na rozvoji regionálních činností nepodílí, poskytuje potřebné podklady pro jejich další rozvoj.

Zahrnuje poradenství, kontrolu, urgenci a zpracování statistických výkazů a komentářů. Náročnější konzultace ke statistice jsou zahrnuty v poradenské a konzultační činnosti. Zpracování statistiky je hlavní náplní činnosti regionálních oddělení pověřených knihoven a krajské knihovny zejména v období od počátku ledna do poloviny února.

MZK a pověřené knihovny využívají statistický program STAT-Excel, který výrazně usnadňuje a zjednodušuje zpracování statistických výkazů a zejména následné vyhodnocení statistických ukazatelů včetně standardu VKIS. Ačkoli je určen především pro vkládání a vyhodnocování údajů, které shromažďuje NIPOS (Roční výkaz o knihovně KULT (MK) 12-01), jsou součástí tabulek i údaje z regionálních činností (výměnné fondy, semináře, porady, konzultace). Program je využíván celoročně pro aktuální zjišťování potřebných statistických informací a při zpracování dílčích hodnocení a analýz.

Standard Statistika knihovnických činností

Periodicita: 1x ročně výkazy, průběžně využití

Standard statistika knihovnických činností byl v rámci kraje i jednotlivých okresů (regionů) splněn, údaje jsou celoročně využívány při analýzách a řešení dílčích problémů v knihovnách.

9.4 Porady

Porady napomáhají koordinaci a plánování a tím přispívají ke kvalitativnímu rozvoji RF. Porad pověřených knihoven se zúčastnilo celkem **310 knihoven**, což představuje **45,5 %** z celkového počtu 681 obsluhovaných knihoven.

Ve snaze o sjednocení a koordinaci výkonu regionálních služeb v JMK a k zajištění jednotlivých činností se v roce 2018 konaly dvě porady ředitelů pověřených knihoven a čtyři porady vedoucích regionálních oddělení pověřených knihoven, z toho jednou s účastí ekonomů pověřených knihoven.

Porady ředitelů pověřených knihoven

15. 1. MZK, 14 účastníků

20. 6. Městská knihovna Břeclav, 11 účastníků

Porady metodiků pověřených knihoven

30. 1. MZK, 10 účastníků

a ekonomů PK JMK 13. 3. MZK, 16 účastníků

14. 6. Městská knihovna Kuřim, 26. 9. 13 účastníků

10. 10. MZK, 14 účastníků

CELKEM: 6 porad, 78 účastníků

Přínos regionálních služeb pro základní knihovny oceňují zejména zřizovatelé knihoven a pověřené knihovny, jejichž prostřednictvím jsou služby nabízeny i těm nejmenším knihovnám.

Na poradách byly projednávány aktuální otázky profesionálních a neprofesionálních knihoven, standard VKIS, výsledky činnosti knihoven za rok 2017, aktuální dotační výzvy určené knihovnám, podpora čtenářství, statistika či vzdělávání knihovníků. Hlavním tématem v roce 2018 byla podpora kulturních a vzdělávacích aktivit v knihovnách, dotační příležitosti pro knihovny a celoživotní vzdělávání pracovníků knihoven.

Porady jsou pravidelně pozitivně hodnoceny jako platforma výměny zkušeností a sdílení zkušeností z práce v terénu.

Také v roce 2018 zajistily pověřené knihovny pro obsluhované knihovny výjezdní poradou spojenou s návštěvou dobře pracujících knihoven s cílem inspirovat knihovny a motivovat je ke zlepšení výkonů.

Region Blansko

Městská knihovna Boskovice připravila 19. června 2018 pro svoje obsluhované (profesionální i neprofesionální) knihovny výjezdni poradou a odbornou knihovnickou exkurzi do Knihovny roku 2017, do Knihovny městyse Křtiny, Městské knihovny Prostějov a do neprofesionální knihovny v její působnosti Obecní knihovny Tištin.

Region Brno-venkov

Městská knihovna Kuřim připravila 24. 5. 2018 výjezdni exkurzi do Knihovny Kroměřížska spojenou s návštěvou Arcibiskupského zámku a Květné zahrady v Kroměříži (42 účastníků z 27 knihoven). Regionální oddělení pokaždé pořizuje bohatou fotodokumentaci navštívených knihoven:

<https://www.mkkurim.cz/regionalni-oddeleni/exkurze/>.

Z exkurze v roce 2018 zpracovala Městská knihovna v Rosicích videodokument:

https://www.youtube.com/watch?v=p_BgU3rOrQk

Region Hodonín

29.8.2018 – výjezdni poradou profesionálních knihovníků v MěK Kyjov, součástí byl odborný seminář.

Program: dotační programy 2019, GDPR a Clavius – co ukazuje praxe, náměty z knihoven, prohlídka zrekonstruovaná knihovna včetně prostor SONSu.

19.9.2018 – výjezdni poradou knihovníků – Knihovna BBB Uherské Hradiště a MK Buchlovice.

Program: návštěva výše uvedených knihoven, výměna zkušeností.

Region Znojmo

Při výjezdni poradě byla navštívena Městská knihovna Soběslav a Blatské muzeum v Soběslavi. Výjezdni poradou jsou velmi oblíbené a setkávají se s kladnými ohlasy od zúčastněných.

Program výjezdni poradou

1. Informace o navštěvovaných místech
2. Bookstart
3. JM čte
4. Informace z konference knihovny současnosti
5. GDPR

*Účastníci výjezdni
porady regionu
Znojmo*

Standard Vzdělávání knihovníků, semináře, porady

Periodicita: 4x ročně porada ředitelů/pracovníků pověřených knihoven, 2x ročně porady knihovníků profesionálních obsluhovaných knihoven. Další vzdělávací akce (semináře, školení aj.) zajišťující nabídku odborného vzdělávání v rozsahu 48 hodin všem knihovníkům profesionálních a v rozsahu 8 hodin všem knihovníkům neprofesionálních knihoven v kraji.

V Jihomoravském kraji se konaly v roce 2018 dvě porady ředitelů pověřených knihoven a čtyři porady pracovníků regionálních oddělení. Standard dvou porad profesionálních knihoven byl splněn v každé pověřené knihovně. V případě neprofesionálních knihoven je konání porad zajišťováno v rámci spádových oblastí obvykle ve více termínech.

9.5 Pomoc při revizi a aktualizaci knihovního fondu

Tato odborně a časově náročná regionální služba patří podle počtu obslužených knihoven k nejméně využívaným regionálním službám, přičemž míra jejího využití v příslušném roce závisí na tom, kolik knihoven má v plánu provedení revize.

Revize je knihovnám zajišťována několika způsoby:

- a) praktickou pomocí knihovníkovi při zahájení a ukončení revize – nejčastější způsob,
- b) metodickou pomocí či průběžnými konzultacemi,
- c) provedením úplné revize knihovního fondu včetně aktualizace a potřebné administrativy (vyplnění Protokolu o provedení revize knihovního fondu a Zdůvodnění zjištěného rozdílu při revizi) – v současné době již nejméně častý způsob,

Snahou při jejím zajišťování je maximálně efektivní způsob vykonávání, což může být dosaženo pouze při tzv. automatizované revizi, tedy v knihovnách, které mají zakoupen revizní modul. V souvislosti se zaváděním REKS dochází v knihovnách k provedení revize při ukládání knihovního fondu.

Výjezdy do knihoven na zahájení revizních prací včetně aktualizací se realizovaly tak jako v předcházejícím roce až po obdržení dotace na RF.

Regionální oddělení samy iniciují vykonání revize v knihovnách, kterým uběhla zákonná pětiletá lhůta, a každoročně připravují začátkem roku **plán revizní činnosti**. Součástí revizí jsou aktualizace knihovních fondů, které provádějí zpravidla pracovnice regionálních oddělení.

Standard Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů

Okruh příjemců: Neprofesionální knihovny a knihovny s pracovním úvazkem nejvýše 1,0 v kraji. Periodicita: 1x za pět let - na vyžádání.

Počet revidovaných knihoven je každoročně v jednotlivých regionech odlišný. Určujícím hlediskem je pětiletá lhůta stanovená prováděcí vyhláškou ke knihovnímu zákonu č. 88/2002 Sb. Z toho důvodu může být v některých letech množství revidovaných knihoven vyšší a v jiných nižší. Určující je plán revizí, který si vytváří regionální oddělení pověřených knihoven. Revize v knihovnách probíhá současně s ukládáním knihovního fondu při zavádění REKS (knihovny okresu Brno-venkov, Blansko, Boskovice a Znojmo) a regionální automatizace v systému ARL (Vyškov). Plán revizí byl v jednotlivých pověřených knihovnách splněn.

9.7 Nákup a zpracování knihovního fondu z prostředků obcí

Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků obcí zajišťovalo v roce 2018 celkem 6 pověřených knihoven.

Nákupem knihovního fondu, který finančně dotují zřizovatelé knihoven, bylo obsluženo **216** knihoven, to je **31,71 %** z počtu obsluhovaných knihoven, o 3 méně než v uplynulém roce.

Jednalo se o nákup knih do kmenového fondu knihoven. Tuto regionální službu vykonávaly s výjimkou regionu Blansko všechny pověřené knihovny. Hromadné nákupy nové literatury umožňují až 30% slevy u dodavatelů.

Následné zpracování knihovního fondu si v roce 2018 vyžádalo v regionech 282 knihoven, což představuje úbytek o 8 knihoven.

MZK tuto službu smluvně přenesla na pověřené knihovny.

9.8 Cirkulace výměnných souborů

Kromě klasických knižních dokumentů jsou do výměnných fondů podle zájmu knihoven pořizována i periodika a CD. Ke konci roku 2018 bylo ve výměnném fondu sedmi pověřených knihoven zaevidováno **280 970 k.j.** Přírůstek výměnného fondu k 31. 12. 2018 byl **14 162 k.j.** (v roce 2017 – 16 981 k.j.).

O soubory z výměnných fondů budovaných 7 knihovnami pověřenými regionálními funkcemi požádalo **603 knihoven** z 681 obsluhovaných; to je **88,54 %**. Oproti loňskému roku došlo ke snížení o 11 knihoven.

Většina pověřených knihoven umožňuje obsluhovaným knihovnám objednávat výměnné fondy prostřednictvím on-line katalogu (např. KKD Vyškov, MěK Břeclav, MěK Blansko). Výměna souborů není vázána na časové období, je umožněna i průběžná cirkulace. Informace o zapůjčených titulech z výměnného fondu jsou pro uživatele dostupné v on-line katalozích obsluhovaných knihoven.

Cirkulace výměnných fondů je 2. nejvíce využívaná regionální služba. MZK v Brně přenesla tuto službu smluvně na pověřené knihovny.

Standard Tvorba výměnných knihovních fondů, jejich cirkulace a distribuce

Periodicita: Minimálně 2x ročně 1 soubor s minimálně 30 svazky

Jiná měřítka: Minimální roční přírůstek výměnného fondu 1 500 v 1 PK, která obsluhuje 80 knihoven.

V celokrajském měřítku i v rámci jednotlivých okresů a regionů byl tento standard splněn.

9.9 Doprava v rámci regionálních funkcí

Služebního vozidla knihovny, zřizovatele či veřejné dopravy k zajištění regionálních služeb požadovaných základními knihovnami regionu použily dle místních možností všechny pověřené knihovny.

Doprava v rámci regionálních funkcí sloužila převážně k rozvozu souborů výměnného fondu, při provádění revizí a aktualizací knihovního fondu, k distribuci novinek nakoupených a zpracovaných smluvním knihovnám za finanční prostředky obcí a měst, k metodickým návštěvám, k nákupu knihovního fondu.

Celkem bylo regionálními službami obslouženo 532 knihoven a najeto 35 263 km.

9.10 Metodická pomoc při přípravě kulturní a vzdělávací činnosti, při pořádání komunitních a dalších aktivit, s důrazem na rozvoj čtenářství u dětí a mládeže

„Základem kulturně-výchovné činnosti ve veřejných knihovnách by měla být podpora regionálních tvůrců, spolupráce mezi knihovnami v rámci kraje i celorepublikově.

Společnými aktivitami knihoven, které se vztahují k informacím, gramotnosti, vzdělávání a kultuře, jsou:

- 1) vytváření a posilování čtenářských návyků od raného dětství;*
- 2) povzbuzování imaginace a kreativity dětí a mládeže;*
- 3) podpora uvědomělého přístupu ke kulturnímu dědictví a k hodnotám umění;*
- 4) podpora tradice lidové slovesnosti“¹⁸*

Podpora kulturně výchovné a vzdělávací činnosti i v těch nejmenších knihovnách představuje jeden ze základních pilířů v rozvoji knihoven jako „otevřených, vzdělávacích, kulturních, komunitních a kreativních center“ a je podle současné Koncepce rozvoje knihoven v České republice jednou z prioritních oblastí k zajištění budoucího rozvoje knihoven.¹⁹

Podpora kulturně výchovné a vzdělávací činnosti v regionech BRNO-VENKOV

Regionální oddělení Městské knihovny Kuřim zajišťovalo metodickou pomoc spolu s finančním zajištěním z prostředků dotace na regionální funkce při přípravě kulturní a vzdělávací činnosti s důrazem na rozvoj čtenářství u dětí a mládeže především v malých obecních knihovnách. Obsluhované knihovny byly osloveny s nabídkou akcí pro děti předškolního věku a děti ze základních škol včetně propagace u těchto akcí:

- Program pro mateřské školy „Knižka je můj kamarád“ - využilo 15 knihoven
- Program pro 1. nebo 2. stupeň ZŠ „Nebojte se umění“ - využilo 19 knihoven

Lektorkou akcí byla Mgr. Pavla Hrdinová.

Knižka je můj kamarád: Mgr. Pavla Hrdinová a děti MŠ Štěpánovice v místní knihovně

Zdroj:

https://knihovna.stepanovice.rajce.idnes.cz/Knizka_je_muj_kamarad_Mgr.Pavla_Hrdinova_a_deti_MS_Stepanovice_v_mistni_knihovne/

¹⁸ Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji v letech 2015-2020, s. 31. Dostupné z: https://www.mzk.cz/sites/mzk.cz/files/koncepce_rf_jmk_2015.pdf

¹⁹ Koncepce rozvoje knihoven České republiky na léta 2017 až 2020.

Program „*Knížka je můj kamarád*“ – motivační interaktivní program. Úvod do čtenářství, seznámení s různými typy knih, ukázky z knih.

Program „*Nebojte se umění*“ pro 1. stupeň – úvod do výtvarného umění. Vysvětlení základních pojmů, propojení s literaturou – výklad spojen s knihou Van Goghova hvězdná noc: dějiny umění v příbězích pro děti (BIRD, Michael. Van Goghova hvězdná noc: dějiny umění v příbězích pro děti. Brno: CPress, 2017. ISBN 978-80-264-1691-3). Program pro 2. stupeň byl zaměřen na moderní umění. Součástí programu byla soutěž: Kdo nakreslí nejlepší knírek Moně Lise.

10 Kulturně výchovná činnost, projekty

Kulturně výchovná činnost patří mezi důležitou součást **Koncepce rozvoje regionálních funkcí v Jihomoravském kraji 2015 – 2020** a zejména **Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017 – 2020**, jako součást prioritní oblasti č. 2 Knihovny jako otevřená vzdělávací, kulturní, komunitní a kreativní centra s cílem:

„Zvýšit počet knihoven nabízejících kvalitní vzdělávací, kulturní a komunitní aktivity, knihoven, které podporují kreativitu a vytvářejí širokou nabídku vzdělávacích i relaxačních aktivit pro různé skupiny uživatelů.“

10.1 Jižní Morava čte

Již třetím rokem se na 60 knihoven zapojilo do projektu Jižní Morava čte, který podporuje Jihomoravský kraj. Projekt významně přispěl k podpoře čtenářství v Jihomoravském kraji a inicioval konání doprovodných aktivit v zapojených knihovnách za účasti známých autorů a výtvarníků knih pro děti. V roce 2018 se celkem 168 akcí zúčastnilo 5 595 dětí, včetně rodičů a prarodičů do knihoven zaměřilo 6.895 účastníků.

Projekt se zaměřuje na jednu z nejsilnějších generačních skupin návštěvníků veřejných knihoven: děti a mládež, na podporu jejich čtenářství a čtenářské dovednosti. Tímto projektem jsme se snažili posílit význam formování regionální identity, propojení mezigeneračních vztahů – setkávání dětí se seniory, místními kronikáři, pamětníky, spisovateli a ilustrátory. Podstatou projektu bylo podpořit u dětí budování vztahu s místem, kde žijí, seznámení s historií daného místa regionu.

Metodickou pomoc poskytovala a partnerem projektu Jižní Morava čte byla Moravská zemská knihovna v Brně.

Projekt probíhal ve dvou etapách: od června do srpna organizační přípravy a samotná realizace projektu v zapojených knihovnách od září do prosince 2018.

V prvním kole 4. června 2018 proběhlo setkání zapojených knihoven v Moravské zemské knihovně v Brně. Bylo spojeno s podrobným seznámením, s přípravou aktivit a s doporučeným postupem při jejich realizaci, byly předány propagační materiály projektu: plakáty do knihoven a další drobné propagační materiály (záložky, rozvrhy, placky pro děti) a sponzorské věcné dary do soutěží pro děti.

Začátkem září byla vyhlášena literárně-výtvarná soutěž pro děti a mládež na téma „**Moje obec, moje město, můj kraj za 100 let**“. Povídky, pohádky, eseje anebo básničky či videa děti odevzdávaly do konce října v šedesáti zapojených knihovnách. Poprvé v tomto ročníku probíhala soutěž v celkem šesti kategoriích, jak pro kolektivy, tak pro jednotlivce ve věku 4 - 7 let (výtvarná kategorie), dále 8 - 10 let a 11 - 15 let literární kategorie a nově kategorie audiovizuální.

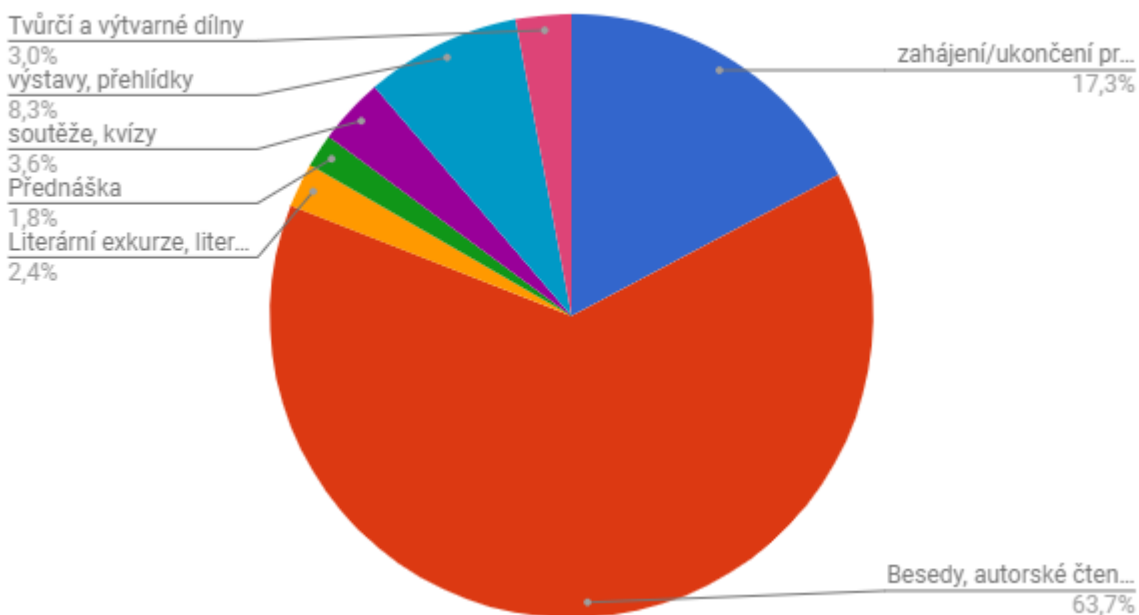
Nově, na žádost knihoven, byla soutěž rozšířena o kategorii audiovizuální. V průběhu této doby probíhaly v knihovnách akce tematicky spojené s námětem soutěže, literární besedy, autorská čtení, setkání s významnými osobnostmi, výstavy, soutěže.

Na autorských čteních a besedách s dětmi se vystřídalo v různých městech a obcích celkem **14 regionálních autorů, ilustrátorů a dalších osobností**, jako například: Zdena Herfortová, Tomáš Herfort, Tomáš Sagher, Zdeněk Železný, Pavel Čech, Jiří Šandera, Hynek Klimek, Martina Bittnerová, Markéta Harasimová, Vlasta Švejdová, Petra Dvořáková, Věra Fojtová, Lenka Dokoupilová, Lenka Šnajderová.

Typy realizovaných akcí v knihovnách

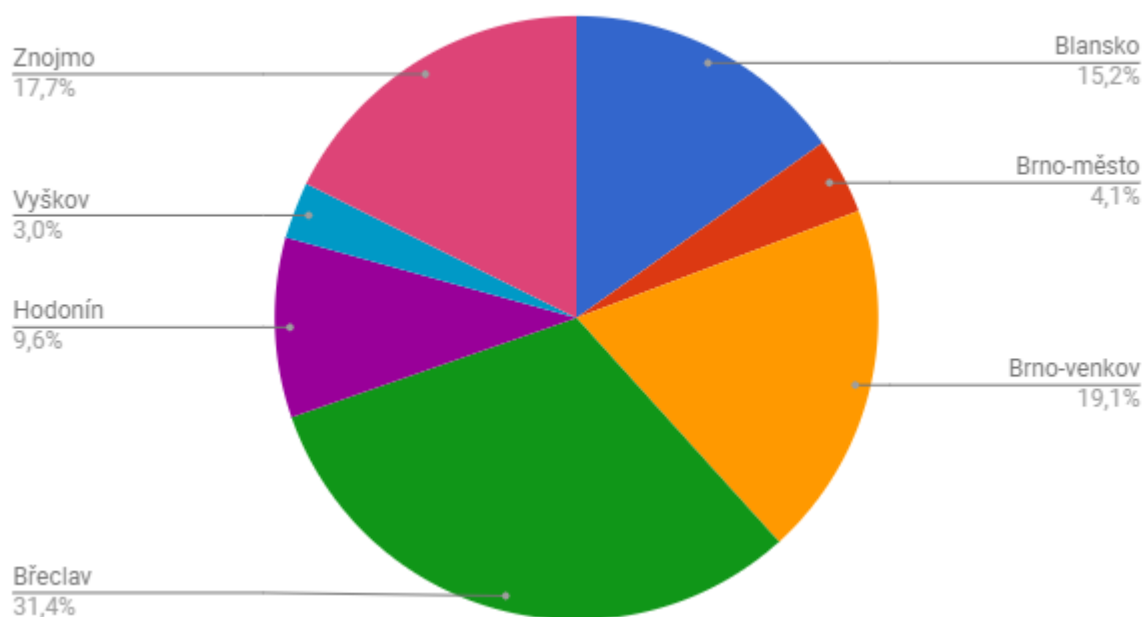
Typy akcí	počet akcí	procenta
Zahájení/ukončení projektu JMČ	29	17,3
Besedy, autorské čtení, čtení	107	63,7
Literární exkurze, literární dílna	4	2,4
Přednáška	3	1,7
Soutěže, kvízy	6	3,6
Výstavy, přehlídky	14	8,3
Tvůrčí a výtvarné dílny	5	3
Celkem akcí	168	100

Typy realizovaných akcí v knihovnách

Návštěvnost akcí v regionech

Slavnostní ukončení soutěže Jižní Morava čte

Děti se při slavnostním vyhlášení výsledků literární soutěže v zapojených knihovnách na konci listopadu těšily z darů (např. vstupenky do Vida Science centra v Brně a dalších sponzorů projektu). Autoři prací, které v obou kategoriích byly v knihovnách vybrány jako nejlepší, obdrželi pozvánku do brněnského Divadla Polárka na divadelní představení 1. 12. 2018 anebo do Hvězdárny a planetária Brno na slavnostní vyhlášení dne 8. 12. 2018, a tím postoupily do tzv. krajského kola. Nejlepších celkem 128 literárních, výtvarných a audiovizuálních prací bylo zasláno z knihoven obcí a měst do krajského kola a tři nejlepší z nich v každé kategorii byly slavnostně vyhlášeny v Divadle Polárka a ve Hvězdárně a planetáriu Brno.

Všechny děti zde zhlédly divadelní či filmové představení, obdržely knižní dary a také si samozřejmě vyslechly dramaturgické výtvarných textů v podání herců divadla. Pro některé z nich, zejména z malých obcí, to bylo první setkání s divadlem vůbec.

Po celý rok putovala po zapojených knihovnách z celého Jihomoravského kraje (např. Boskovice, Letovice, Kyjov, Hodonín, Břeclav) výstava k projektu. Propagační kampaň projektu běžela ve veřejné dopravě (MHD Brno a LCD monitory IDS JMK), v místních zpravodajích a magazínech, např.: Kult, Brňan, ale také v Českém rozhlasu Brno a na rádiu Signál a TV Brno 1. Samozřejmostí jsou webové stránky <http://jiznimoravacte.cz/> a stejnojmenný profil na Facebooku.

Aktivitami v rámci tohoto projektu knihovny v obcích a městech opět potvrdily, že jsou přirozenými komunitními centry a oblíbeným místem setkávání všech generací. Také se díky projektu Jižní Morava čte výrazně posílila spolupráce s místními školami, veřejnými knihovnami s místními komunitami v obcích celé Jižní Moravy.

Prostřednictvím autorských čtení a besed, tvorbou – ať již literární či výtvarnou – v knihovnách opět v dětech podnítily vztah ke čtení, rozšířili jejich čtenářskou gramotnost a fantazii.

Projekt má masivní dopad, o čemž svědčí celkový počet zapojených dětí a rodičů / prarodičů:

5.595 dětí, včetně rodičů a prarodičů do knihoven zamířilo 6.895 účastníků, a počet 168 akcí napříč celým Jihomoravským krajem.²⁰

Čtení vítězných prací ve Hvězdárně a planetáriu Brno

Jiří Šandera v knihovně Boskovice

Slavnostní vyhlášení vítězů v Divadle Polárka, vpravo Mgr. Marek Uhlíř, ředitel Městské knihovny Břeclav a ředitel MZK v Brně prof. Tomáš Kubíček

Zdena Herfortová v Městské knihovně Rajhrad

10.2 Regionální projekty na podporu čtenářství

S podporou dotace na regionální funkce realizují některé pověřené knihovny **regionální projekty na podporu čtenářství a poznávání regionu**, které umožňují obecním knihovnám vykonávat aktivity, které by samy neuskutečnily.

REGION BLANSKO

Podpora čtenářství u dětí a mládeže - celkem se uskutečnilo 42 akcí, kterých se zúčastnilo 1294 dětí:

Ve spolupráci s pověřenou knihovnou Boskovice a jejím dětským oddělením se konalo již **6. literárně-turistické putování** pro čtoucí rodiny regionu Blansko. Zahájení dvouletého projektu, s využitím regionální autorky Lenky Dokoupilové a její knihy „**Příběhy skřítků Vítka**“. (čtení, poznávání a tvoření) Zahájení putovní výstavy. Její součástí byly práce na výše uvedené téma. Práce

²⁰ Text vychází ze Závěrečné zprávy k projektu.

děti měla možnost vidět veřejnost v Boskovicích, Bořitově, Kladorubech, knihovně Letovice, Cetkovice, Velké Opatovice a Kořenec. Plánují se další místa v souvislosti s podporou dětského čtenářství a pokračováním regionálního projektu v roce 2019.

Besedy s regionální autorkou **Lenkou Dokoupilovou** pro veřejnost v části Města Letovice - **Kladoruby** (v rámci dvoudenní akce „Knihovna pod stanem“). Součástí akce byla tvořivá dílnička. Dále byla zorganizována akce pro maminky s dětmi v obci **Vranová**:

Součástí akce byla také tvořivá dílnička.

Další obdobné akce proběhly v knihovnách Cetkovice, Kořenec, Olomučany, Němčice, Velké Opatovice, Letovice.

- besedy s **Petrou Dvořákovou** o její tvorbě pro děti i dospělé pro knihovny v obcích Bořitov, Jedovnice, Křtiny, Lysice a Blansko.
- besedy s **Klárkou Smolíkovou** o komiksu a její tvorbě pro děti pro knihovny v obcích Černá Hora, Olomučany, Bořitov, Benešov a Křtiny.
- besedy s **Jiřím Walkerem Procházkou** o sci- fi a fantasy románech pro žáky vyšších ročníků pro knihovny v obcích Benešov, Křtiny, Olomučany a Ráječk
- besedy s **Hynkem Klimkem** o jeho tvorbě pro děti byly organizovány v Týdnu knihoven pro knihovny Doubravice nad Svitavou, Olomučany, Vysočany, Boskovice, Velké Opatovice a Voděrady.
- besedy o práci ilustrátora s **Adolfem Dudkem** proběhly v knihovnách Jedovnice, Lipůvka, Lysice, Obora, Bořitov, Ráječko, Rájec-Jestřebí, Petrovice.

Čtoucí rodiny regionu Blansko
2017 - 2019

Projekt pro knihovny na podporu čtenářství, kde můžete:

- Číst knihy o skřítkách
- Nalézat skřítky ve svém okolí
- Psát o nich a vytvářet jejich podobu (modelovat, fotit, malovat, tvořit z přírodních materiálů)
- Jeden ze skřítků ztratil čepičku – pomůžete mu ji najít? Záleží na Vás, jakou metodu hledání zvolíte (můžete použít detektivní příručku nebo lze čepičku také vytvořit. Můžete zkusit techniku pletení nebo háčkování, šití, vystřihování, koláže či jinou)
- Nabízíme besedu a tvořivou dílničku na úvod projektu

Termín pro odevzdání prací: duben 2018

Literárně turistické putování a zahájení putovní výstavy

Boskovice 19. květen 2018

Výzva regionálního oddělení Městské knihovny Boskovice k zapojení do projektu

Osmé putování čtoucíh rodin okresu Blansko, koordinátorkou akce je paní Helena Jalová, vedoucí regionálního oddělení Městské knihovny Boskovice

BRNO-MĚSTO

V měsících květnu a červnu proběhly oslavy MDD organizované MČ Brno-jih, Medlánky a Komín, kterých se KJM účastnila s vlastními outdoorovými aktivitami. O prázdninách probíhal v Bosonohách příměstský tábor v Integrovaném centru volného času BOSA a knihovnice měla pro děti připravených několik programů.

REGION HODONÍN

V MK v Petrově se realizovaly dvě besedy v rámci činnosti pověřené knihovny – 20.3.2018. „Pan Buřtík a pan Špejlička“ pro žáky 2. a 3. třídy - navštívilo 17 dětí a druhá beseda byla určena pro žáky 4. a 5. ročníku na téma „Bezpečný internet“ – zúčastnilo se 14 dětí. Děti se aktivně zapojily do obou besed. Lektorkou byla paní Alena Příkrylová z MěK Hodonín.

V říjnu ve čtyřech knihovnách (Bukovany, Louka, Násedlovice a Vlkoš) realizace projektu „Regionální autoři dětem“ na podporu dětského čtenářství s názvem „Zvířátka kolem nás“. Přednášející: Mgr. Lucie Hlavinková, spisovatelka.

Projekt byl určen pro předškoláky a děti z 1. stupně základní školy. Pro děti to bylo první setkání s živým spisovatelem, seznámení s psaním knížek, doplněné o dětem blízké téma zvířátek, konkrétně psů. Přednášky měly u dětí úspěch, živě se do nich zapojovaly a také aktivně odpovídaly na různé otázky. Výstupem z přednášek bylo v některých knihovnách výtvarné zpracování tématu.

REGION VYŠKOV

Na podporu čtenářství vyhlásila pověřená knihovna pro knihovny regionu **Čtenářskou výzvu** ve variantách pro dospělé a mládež. V prosinci proběhlo v pověřené knihovně slavnostní vyhodnocení a ocenění účastníků. Zúčastnilo se jí 11 knihoven a do okresního vyhodnocení poslalo své zástupce 6 knihoven. Po dobrých zkušenostech z předchozích let pověřená knihovna opět nabídla na podporu kulturní činnosti akci pro děti Čteme pejskům. Tu naše pracovnice realizovala v letošním roce ve třech knihovnách.

V pěti knihovnách také pracovnice KKD uskutečnila Trénink paměti. Také workshop skládání dekorací ze starých knih podnítl zájem knihovníků takovou akci uspořádat ve své knihovně.

Pořádání aktivit jak vzdělávacích tak kulturních již má v knihovnách své místo a počet knihoven, které akce organizují, se každoročně zvyšuje.

REGION ZNOJMO

V roce 2018 bylo za přispění dotace JMK na výkon regionálních funkcí uspořádáno 6 besed se spisovatelkou Markétou Harasimovou na téma Kočkohrátky (Z deníku kočky Ťapičky).

Besedy měly u dětí velký ohlas, stejně jako u knihovnic.

Zapojeny byly knihovny v Blížkovicích, Pavlicích, Litobratřicích, Šanově, Chvalovicích a Stošíkovicích na Louce.

11 Statistický výkaz výkonu regionálních funkcí pověřených knihoven Jihomoravského kraje

1	Kraj	Jihomoravský	
2	Název knihovny (v krajském sumáři počet PK)	Pověřené knihovny JMK	
		2017	2018
3	Počet pracovníků zajišťujících regionální funkce	22,28	20,695
4	Počet obsluhovaných knihoven	680	681,00
5	Poradenská a konzultační činnost		
6	počet obslužených knihoven	650	560,00

7	počet poskytnutých konzultací	2 061	1973,00
8	počet metodických návštěv	962	876,00
9	Statistika knihovnických činností Kult (MK) 12 - 01		
10	počet obslužených knihoven	666	664,00
11	počet zpracovaných statistických výkazů	674	673,00
12	Vzdělávání knihovníků, semináře		
13	počet obslužených knihoven	243	294,00
14	počet všech vzdělávacích akcí	45	55,00
15	z toho (z ř. 14): počet akcí v rámci RF	49	39,00
16	počet všech účastníků	420	752,00
17	z toho (z ř. 16): počet účastníků akcí v rámci RF	425	551,00
18	počet všech vyučovacích hodin	148	181,00
19	z toho (z ř. 18): počet vyučovacích hodin v rámci RF	158	118,00
20	Porady		
21	počet obslužených knihoven	320	310,00
22	počet akcí	35	45,00
23	počet účastníků	662	752,00
24	Pomoc při revizi a aktualizaci KF		
25	počet obslužených knihoven	164	122
26	počet revidovaných knihovních jednotek	523897	375 736
27	počet revidovaných knihoven	124	96
28	Nákup KF z prostředků provozovatelů (obcí) do vlastních KF		
29	počet obslužených knihoven	219	216
30	počet nakoupených knihovních jednotek	14 579	17 751
31	Zpracování KF z prostředků provozovatelů (obcí) vlastních KF		
32	počet obslužených knihoven	290	282
33	počet zpracovaných knihovních jednotek	24 662	29 536
34	Výměnný fond (v knihovních jednotkách)		
35	stav výměnného fondu k 31.12. 2015	278 941	280 970
36	roční přírůstek VF	16 981	14 162
37	roční úbytek výměnného fondu	10 084	13 498
38	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků kraje na regionální funkce	16 371	13 612
39	z ř. 36 zakoupeno z finančních prostředků obce		230
40	z ř. 36 z zakoupeno z finančních prostředků dalších zdrojů	539	320
41	Cirkulace VF		
42	počet obslužených knihoven	614	603
43	počet expedovaných souborů	2 723	2 504
44	počet svazků v souborech	162 672	148 459
45	Servis automatizovaného knihovního systému		
46	počet knihoven, pro které pověřená knihovna zajišťuje podporu automatizovaného systému	223	323
47	počet akcí, zásahů	117	197
48	Doprava v rámci výkonu RF		
49	počet obslužených knihoven	615	532
50	počet ujetých km	34 506	35 263

12 Dotace na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven JMK v roce 2018 z pohledu stavby rozpočtu

Na základě Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Jihomoravského kraje na zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven v roce 2018, č. 049123/17/OK, byla Moravské zemské knihovně přidělena dotace ve výši **14.600.000 Kč**. Tato částka byla rozdělena na výkon regionálních funkcí knihoven celkem 7 pověřeným knihovnám plus příjemci dotace MZK v Brně a strukturovaná do 8 dílčích rozpočtů.

Čerpání dotačních prostředků bylo realizované v souladu se schváleným finančním plánem, předloženým jednotlivými knihovnami a příjemcem a Metodikou Moravské zemské knihovny v Brně k výkonu regionálních funkcí v Jihomoravském kraji (dále Metodika), jejíž přílohou je i formulář „Rozpočet na výkon RF“ a která upravuje podmínky přesunu v rozpočtu. Struktura rozpočtu představujícího plán finančního čerpání dotačních prostředků rozděluje náklady na výkon RF do 4 nákladových položek. Nákladové položky představují: 1. Osobní náklady, 2. Provozní náklady, 3. Služby a 4. Ostatní (doplňkové) náklady. Veškeré změny v objemu schválených rozpočtovaných nákladových položek byly provedeny do 30% nákladové položky. Příjemce dotace 14.600.000 Kč tak v roce 2018 nepodal poskytovateli dotace žádost o provedení změny v rozpočtu podle bodu č. IV. ods.3 Smlouvy č. 049123/17/OK. Veškeré pohyby mezi nákladovými položky rozpočtu byly pověřenými knihovnami dány na vědomí MZK, podle postupu ošetřeného v Metodice a byly zaneseny do struktury celkového rozpočtu dotace. Upravené rozpočty jsou součástí finančního vyúčtování dotace za rok 2018 předloženého na KÚ JmK.

V roce 2018 bylo celkem čerpáno **14.572.614,72 Kč**, nedočerpaná část dotace poskytnutá příjemci MZK v Brně představuje **27.385,28 Kč**. Výši vratky tvoří finanční prostředky Města Hodonína. Vratka dotace byla zaslána Moravskou zemskou knihovnou v Brně na účet Jihomoravského kraje podle smluvního ujednání, dne 21. 2. 2019. Nedočerpanou část dotace představují nevyužité finanční prostředky městskou knihovnou, z důvodu pochybení mzdové účetní, která ve mzdovém programu nezaznamenala změnu výše úvazků, a na chybu se přišlo v době, když už nebylo možno zbylé finanční prostředky efektivně využít na jiné výdaje.

Tab. č. 1 Struktura rozpočtu dotace na zajištění výkonu RF knihoven v JMK v roce 2018

Nákladová položka	schválený rozpočet	upravený rozpočet	změna v %	čerpaná dotace	vratka
1. položka: osobní náklady	10 922 203,00	10 837 896,05	-0,77	10 810 535,05	27 361,00
2. položka: provozní náklady	2 843 333,00	2 990 013,23	5,16	2 989 988,95	24,28
3. položka: služby	534 514,00	480 961,46	-10,02	480 961,46	0,00
4. položka: ostatní náklady	299 950,00	291 129,26	-2,94	291 129,26	0,00
CELKEM	14 600 000,00	14 600 000,00	x	14 572 614,72	27 385,28

Zdroj: rozpočty pověřených knihoven a příjemce MZK, výpočty zpracovatele

13 Přínosy dotace na regionální funkce

Přínos regionálních služeb pro základní knihovny oceňují zejména zřizovatelé knihoven a pověřené knihovny, jejichž prostřednictvím jsou služby nabízeny i těm nejmenším knihovnám.

Moravská zemská knihovna v Brně jako příjemce dotace obdržela finanční prostředky, které významně přispěly ke zvýšení úrovně poskytovaných knihovnických a informačních služeb v Jihomoravském kraji.

Na nákup výměnného fondu vynaložily pověřené knihovny v roce 2018 celkem 2 717 231,06 (v roce 2017 - 3 155 647,13 Kč). Výměnný fond umožňuje knihovnám obohatit a zpestřit nabídku stálého knihovního fondu a významně se podílí na zkvalitňování veřejných knihovnických a informačních služeb zejména malých obecních knihoven.

Z celkových nákladů pro pověřené knihovny – 12 599 614,72,- Kč představuje tato částka 21,56 % (v roce 2017 - 26,37 %).

Nákup výměnného fondu v rámci kraje (PK + MZK) představuje z celkové dotace na regionální funkce 18,64 % (2017 – 22,86 %, 2016 – 26,17 %, 2015 – 26,37 %).

Roční přírůstek knihovních jednotek do výměnných fondů byl v roce 2018 celkem 14 162 svazků (v roce 2017 – 16 981 svazků).

I v roce 2018 usilovaly pověřené knihovny o standardní poskytování regionálních služeb svým obsluhovaným knihovnám. Mezi preferované a žádané služby ze strany knihoven patřilo kromě výměnných fondů již tradičně vzdělávání. **Celoživotní vzdělávání knihovníků je kromě tvorby a cirkulace výměnného fondu jednou z hlavních činností pověřených knihoven.** Důraz byl kladen na spolupráci se zřizovateli, která zůstává i do budoucna jedním z hlavních úkolů při budování knihoven jako informačních, vzdělávacích a komunitních center měst a obcí.

S podporou finančních prostředků dotace na regionální funkce bylo možné pokračovat v naplňování vytyčených ukazatelů pro poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb ve veřejných knihovnách JMK vycházejících z **Metodického pokynu Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky²¹**, tzv. Standard pro dobrou knihovnu²².

14 Závěr

Zásadou dobré spolupráce s Odborem kultury a památkové péče Jihomoravského kraje se podařilo vytvořit optimální podmínky pro brzké zajištění splátek dotace na výkon regionálních funkcí pověřených knihoven a jejich plynulé čerpání. S podporou zřizovatelů pověřených knihoven mohly být regionální služby zajišťovány již od počátku roku ve standardizované kvalitě. Nemalou zásluhou rovněž za pomoci celoroční kvalitní práce pracovníků regionálních oddělení.

Dotáční program JMK na podporu regionálních funkcí knihoven se za roky svého působení stal mezi zřizovateli a knihovníky nepostradatelnou součástí fungování zejména obecních knihoven. Finanční prostředky vynakládané na zajištění regionálních služeb mají svoje viditelné zúročení v podobě aktuální nabídky výměnných fondů pro čtenáře, bezproblémové zajišťování zákonných revizí knihovních fondů, pokračující automatizaci knihoven nebo nárůstu moderních a aktuálních webových stránek. Významnou metodickou pomoc ze strany pověřených knihoven na podporu kulturně výchovné a vzdělávací činnosti představují společné regionální projekty podporující komunitní a vzdělávací funkce knihoven a prohlubující zájem o lokální historii a současnost.

²¹http://ipk.nkp.cz/docs/VKIS/MK_standard_VKIS_2011.pdf

²²http://ipk.nkp.cz/docs/Standard_pro_dobrou_knihovnu.pdf

Již třetím rokem se s podporou Jihomoravského kraje zapojilo na 60 knihoven do projektu Jižní Morava čte, který významně přispívá k podpoře čtenářství a prohlubování mezigeneračních vztahů v Jihomoravském kraji a iniciuje další aktivity v zapojených knihovnách za účasti známých autorů a výtvarníků knih pro děti. V roce 2018 se celkem 168 akcí zúčastnilo 5 595 dětí, včetně rodičů a prarodičů do knihoven zaměřilo 6 895 účastníků.

15 Celkové hodnocení výkonu regionálních funkcí v roce 2018

Dotace na podporu výkonu regionálních funkcí umožňuje zajistit dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb i v těch nejmenších obcích a podle hodnocení pověřených knihoven JMK je knihovnami i jejich zřizovateli hodnocena velmi kladně. Mezi nejvíce využívané služby patřila cirkulace výměnných fondů, poradenská a konzultační činnost, doprava, porady a vzdělávání. V oblasti poradenství byla také v roce 2018 věnována pozornost dotačnímu programu VISK 3, legislativě, statistickému vykazování a webovým stránkám knihoven.

Standardy a dílčí cíle regionálních funkcí se podařilo naplnit i v roce 2018. Přednostními úkoly do budoucna zůstává podpora komunitních a vzdělávacích akcí v knihovnách, rozvoj regionální automatizace a úsilí o aktuální webové stránky obsahující požadované údaje.

Dotace určená na rozvoj regionálních funkcí významně napomáhá dalšímu zkvalitňování regionálních služeb napomáhajících kulturnímu rozkvětu obcí, rozvoji informační a čtenářské gramotnosti.

Informace o knihovních fondech jsou prostřednictvím on-line katalogů a katalogů výměnných souborů dostupné jednotlivým knihovnám v regionu. Doplněvány a aktualizovány jsou webové stránky oddělení vzdělávání a krajské metodiky na webových stránkách Moravské zemské knihovny v Brně.

Výměnné fondy podstatně napomáhají knihovnám rozšiřovat nabídku výpůjčních služeb občanům. Významná je tato pomoc zejména v obcích, které nenakupují žádný knihovní fond. O tuto regionální službu žádá stále více knihoven, také i knihoven profesionálních.

Obsluhované knihovny využívají nabídku vzdělávacích akcí pořádaných Moravskou zemskou knihovnou v Brně, která je krajským centrem mimoškolního vzdělávání knihovníků. Vzdělávací akce pořádají pro knihovny svého regionu také pověřené knihovny. Cenná je rovněž výměna zkušeností, která napomáhá zkvalitňování práce a je zdrojem inovací zaběhnutých činností. Mnohé pověřené knihovny využívají možnost výjezdních porad spojených se vzděláváním (návštěvy úspěšně pracujících knihoven jiných krajů či regionů v JMK).

V centru pozornosti zůstává i nadále vzdělávání neprofesionálních knihovníků, zejména zlepšení jejich účasti na poradách a vzdělávacích akcích.

Regionální funkce napomáhají zkvalitňovat odbornou činnost knihoven a tím rozšiřovat jejich působnost v úloze místních informačních a komunitních center.

Výkon regionálních funkcí podpořený dotačním programem JMK je knihovnami stále obecně hodnocen jako velmi pozitivní a to na základě jak kladných hodnocení samotných knihoven, tak zejména jejich zřizovatelů, kteří jednotlivé regionální služby využívají.

Významnou podporou pro modernizaci knihoven byl již třetím rokem vyhlášený dotační titul Obecní knihovny. Ve spolupráci s regionálními odděleními pověřených knihoven se daří proměně knihoven v moderně vybavená místa setkávání a kulturních aktivit. Je patrný pozitivní trend revitalizace veřejných knihoven a zejména změna pohledu zřizovatelů na úlohu knihoven v životě obcí.

Dobrý příslib pro podporu regionálních funkcí a další rozvoj veřejných knihoven v Jihomoravském kraji představuje **Program rozvoje Jihomoravského kraje 2018 – 2020**. Jako jeden z cílů – Zlepšení podmínek pro obecní knihovny v obcích, zkvalitnění zázemí a rozšíření knihovního fondu – vytyčila za pomoci dotačního titulu Obecní knihovny druhá z jeho priorit – Zajištění kvality života obyvatel.

Brně 25. 2. 2019

Název: **Výroční zpráva o hodnocení výkonu regionálních funkcí knihoven v Jihomoravském kraji v roce 2018**
Vydala: Moravská zemská knihovna v Brně
Rok vydání: 2019
Zpracovalo: Oddělení vzdělávání a krajské metodiky Moravské zemské knihovny v Brně, autor grafického návrhu obálky Mgr. Pavel Tazbirek.
Určeno: Krajský úřad Jihomoravského kraje, Národní knihovna ČR
a pro vnitřní potřebu veřejných knihoven Jihomoravského kraje
Účelová publikace.

Zpracováno na základě statistických výkazů výkonu a financování regionálních funkcí pověřených knihoven Jihomoravského kraje a Moravské zemské knihovny za rok 2018.

Zpráva je dostupná na stránkách Moravské zemské knihovny v Brně v sekci Pro knihovny:
<https://www.mzk.cz/pro-knihovny/region/vyrocní-zpravy-vykazy-cinnosti>.